

Företagsförsäkring

Villkor för sakförsäkring 6000/14

Innehåll

1	Allmän beskrivning	2	6	Ersättningsbestämmelser för sakförsäkring	7
2	Försäkringsobjekt	2	6.1	Betydelsen av vissa termer som används i ersättningsbestämmelserna	7
2.1	Byggnader	2	6.2	Uträkning av ersättningsbelopp för ersättningsbar skada	7
2.2	Lös egendom	2	6.3	Ersättningens omfattning	9
3	Försäkringens giltighetsområde	3	6.4	Utbetalning av ersättning	10
3.1	Byggnader	3	6.5	Åtgärder vid försäkringsfall	10
3.2	Lös egendom	3	6.6	Minskning av försäkringsbelopp	10
4	Sakförsäkringar	3	7	Indexvillkor	10
4.1	Brandförsäkring	3	8	Säkerhetsföreskrifter	11
4.2	Naturskadeskydd (Stormförsäkring)	3	8.1	Säkerhetsföreskrifternas bindande verkan och syfte	11
4.3	Läckageskadeförsäkring	3	8.2	lakttagande av myndighetsbestämmelser	11
4.4	Försäkring mot egendomsbrott (Stöldförsäkring)	4	8.3	Allmän omsorgsplikt	11
4.5	Skadegörelseförsäkring	4	8.4	Brandskydd	11
4.6	Bräckageförsäkringar	4	8.5	Avvärjning av läckageskador	16
4.7	Försäkring för frysvaror	6	8.6	Avvärjning av brottsskador	17
5	Gemensamma ersättningsbegränsningar i sakförsäkringar	6	8.7	Avvärjning av bräckageskador	22
5.1	Kostnader för skadeutredning	6	8.8	Säkerhetskopiering och lagring av data och filer	22
5.2	Skador som ersätts på basis av avtal eller förbindelse	6	8.9	Avvärjning av skador i lokaliteter som inte används	22
5.3	Planerings-, tillverknings- och arbetsfel samt processkador	6	8.10	Övriga säkerhetsföreskrifter och tekniska anvisningar som ska iakttas	23
5.4	Kostnader för service-, underhålls- och förbättringsarbeten samt tillfälliga reparationer	6			
5.5	Yrkesmässiga brytnings- och sprängningsarbeten	6			
5.6	Skador som orsakats av krig eller atomskada ...	6			
5.7	Skador orsakade av terrordåd	6			
5.8	Skador orsakade av vatten, fukt, snö och is	7			
5.9	Varutransporter	7			
5.10	Dataprogram, data och filer	7			

1 Allmän beskrivning

Företagsförsäkring är en försäkringskombination med vilken man kan försäkra företagets lösa egendom och företagsverksamhet samt de byggnader som företaget äger och använder i sin affärsverksamhet. Till försäkringsavtalet väljs den mest lämpliga försäkringskombinationen utgående från en kartläggning av riskerna.

Försäkringsavtalet som gäller företagsförsäkring består av de uppgifter och bestämmelser som antecknats i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren och säkerhetsföreskrifterna.

Försäkringsbrevet innehåller information om försäkringstagaren, försäkrade, försäkringsobjekt och för objekten valda försäkringar, försäkringsbelopp och självrisken, premier och i premierna ingående skatter samt övriga väsentlig information som påverkar försäkringsavtalet.

Försäkringsvillkoren för företagsförsäkringen består av sakförsäkringsvillkoren och separata försäkrings-specifika försäkringsvillkor för verksamhetsförsäkringar samt de allmänna avtalsvillkoren för företag.

Informationen i sakförsäkringsvillkoren gäller sakförsäkringar som ingår i försäkringsavtalet. Där redogörs till exempel för information som hänför sig till försäkringsobjektet och försäkringens giltighet, ersättningsbestämmelser och begränsande villkor som tillämpas på försäkringsfall. Sakförsäkringsvillkoren omfattar även säkerhetsföreskrifter.

I allmänna avtalsvillkor har redogjorts för bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal, bland annat för försäkringens ikraftträdande, giltighet och upphörande samt för betalning av försäkringspremie och för upplysnings- och informationsplikt.

Säkerhetsföreskrifterna är praktiska anvisningar som förpliktar försäkringstagaren. Genom att iakttä säkerhetsföreskrifterna kan skador undvikas eller begränsas. Säkerhetsföreskrifterna är en del av sakförsäkringsvillkoren. Försäkringsavtalet kan även omfatta en separat säkerhetsföreskrift. En sådan säkerhetsföreskrift har antecknats i försäkringsbrevet.

2 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är den företagsverksamhet och lösa egendom samt de byggnader som antecknats i försäkringsbrevet. I punkt 2.1 anges den utrustning som betjänar byggnaden och som är försäkrad som en del av byggnaden. Lös egendomen försäkras enligt indelningen i punkt 2.2.

2.1 Byggnader

2.1.1 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är de byggnader som antecknats i försäkringsbrevet och följande föremål som betjänar användningen av den försäkrade byggnaden:

- fast installerade maskiner och anordningar, värmekanaler och oljecisterner
- elektriska ledningar och elmätare på tomten, fastighetens huvudelcentraler, larmanordningar
- rör fram till kommunal eller annan allmän anslutning

- på tomten befintliga fasta sedvanliga konstruktioner samt bil- och avfallstak och andra tak som till sitt yttre mått är mindre än 20 m²
- arbetsredskap och -maskiner som hör till fastighetsunderhållet och som inte kräver trafikförsäkring.

Marken på byggnadsplatsen och på gårdsområdet är försäkrad upp till ett belopp av 20 000 euro.

2.1.2 Försäkringsobjekt är inte

Försäkringsobjekt är inte konstruktioner nedanom bottenbjälklaget är inte försäkringsobjekt.

Konstruktioner, traverskranar, anordningar, ledningar med fördelningscentraler och rör som endast betjänar den affärsverksamhet som idkas i byggnaden eller som hör till de produktionsmaskiner och anordningar som används i byggnaden är försäkringsobjekt endast om de har försäkrats som en del av den lösa egendomen.

2.2 Lös egendom

2.2.1 Lös egendom som är försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är lös egendom som antecknats i försäkringsbrevet.

Följande egendom är automatiskt försäkrad med samma försäkringsskydd som den övriga lösa egendomen som antecknats i försäkringsbrevet:

- finansieringstillgångar upp till 9 000 euro, då de på försäkringsstället förvaras i ett kassavalv eller i ett kassaskåp som godkänts enligt SFS-inbrottsstandard eller enligt EN-standard och som är brandklassat att skydda mot brand i minst en timme
- finansieringstillgångar upp till 2 000 euro, då de på försäkringsstället förvaras på annan separat, låst förvaringsplats
- vid rån finansieringstillgångar upp till 5 000 euro, då de förvaras på försäkringsstället eller transporteras i Finland
- ritningar och arkiv som försäkringstagaren äger upp till 9 000 euro då de förvaras på försäkringsstället
- egendom som tillhör arbetstagare i försäkringstagarens tjänst upp till 900 euro per arbetstagare.

2.2.2 Finansieringstillgångar

Med finansieringstillgångar som är försäkringsobjekt avses pengar, andra betalningsmedel och värdepapper som ägs av försäkringstagaren. Om man vill försäkra finansieringstillgångar till ett högre belopp än det som anges i punkt 2.2.1, ska försäkringsbeloppet antecknas i försäkringsbrevet.

2.2.3 Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar är affärsverksamhetens försäljningsegendom, råvaror som behövs för produktionen samt halvfärdiga och färdiga produkter.

2.2.4 Lösa anläggningstillgångar

Lösa anläggningstillgångar är maskiner, anordningar, arbetsredskap och inventarier som ägs av försäkringstagaren.

2.2.5 Främmande egendom

Främmande lös egendom är egendom som försäkringstagaren använder i sin affärsverksamhet, som denne förbundit sig att försäkra eller som denne har risken för. Försäkringen är alltid subsidiär jämfört med en försäkring som tecknats av egendomens ägare.

2.2.6 Egendom som inte är försäkringsobjekt

Följande är inte försäkringsobjekt:

- luft- och vattenfartyg
- maskiner och anordningar som drivs med bränsle, med undantag av maskiner som hör till fastighetsunderhållet och fordon som är avsedda att användas inne i byggnaden i byggnaden och som inte omfattas av trafikförsäkringsskyldighet
- vetenskapliga och andra samlingar
- djur.

3 Försäkringens giltighetsområde

3.1 Byggnader

Försäkringen gäller för byggnader på det ställe som antecknats i försäkringsbrevet.

3.2 Lös egendom

För löseendomen gäller försäkringen i de byggnader eller lägenheter som antecknats i försäkringsbrevet och i förrådslokaliteter i anslutning till bruk av dessa byggnader eller lägenheter. Därtill gäller försäkringen på gårdsplanen till den fastighet som försäkringstagaren använder i sin företagsverksamhet för sådan lös egendom, som är avsedd att förvaras utomhus och som skyddats mot stöld och skadegörelse genom att den är inhägnad och låst eller genom att dess grund är nergrävd i marken.

Försäkringen gäller för lös egendom, som försäkringstagaren äger och som tillfälligt flyttats från försäkringsstället, upp till 5 000 euro på annat håll i Finland oavbrutet under högst 90 dygn.

4 Sakförsäkringar

4.1 Brandförsäkring

4.1.1 Försäkringsfall som ersätts med stöd av brandförsäkring

Försäkringen ersätter skada som orsakats av

- eld som kommit lös
- rök eller sot som plötsligt och oförutsett skadat den försäkrade egendomen när röken eller sotnedfallet kommer från en brand (eld som kommit lös) på försäkringsstagarens verksamhetsställe eller i dess omedelbara närhet
- explosion; med explosion avses en plötslig mekanisk skada som uppstått på grund av gas- eller dammexplosion eller ångövertryck
- att rökventilationsanläggning plötsligt och oförutsett utlösts
- att släckanläggning plötsligt och oförutsett börjat läcka eller utlösts.

4.1.2 Ersättningsbegränsningar i brandförsäkring

Försäkringen ersätter inte skada som drabbat egendom till följd av att den börjat brinna eller skadats på grund av att den utsatts för värme.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av att sprängämnen som tillhör offentlig inrättning har exploderat.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats för bränningsmotor eller batteri på grund av att det har inträffat en explosion i den/det.

Försäkringen ersätter inte då rör som hör till ångpannorna exploderar, lossnar, brister eller spricker.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av centrifugalkraft, inre spänning, tätning som lossnat eller hydrauliskt tryck.

4.2 Naturskadeskydd (Stormförsäkring)

4.2.1 Skador som ersätts med stöd av naturskadeskydd

Försäkringen ersätter skada som orsakats av

- storm (vindhastigheten är över 20 meter i sekunden), träd som storm fällt eller annat föremål som storm slitit loss
- ökat vattenstånd i vattendrag som orsakats av stormvind på skadeplatsen
- direkt blixtnedslag i byggnad eller försäkrad lös egendom så att byggnaden eller egendomen gör sönder mekaniskt
- träd som fallit eller annat föremål som slitits loss av blixtnedslag
- hagel
- vilt djur som trängt in i byggnad.

Med vilda djur avses inte skadedjur såsom skadeinsekter, möss eller råttor.

4.2.2 Ersättningsbegränsningar i naturskadeskydd

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas

- egendom utomhus eller i en öppen byggnad, t.ex. egendom under en överbyggnad, om det inte är fråga om egendom som planerats och tillverkats för ständigt bruk eller ständig förvaring utomhus
- brygga eller motsvarande strandkonstruktioner.

4.3 Läckageskadeförsäkring

4.3.1 Skador som ersätts med stöd av läckageskadeförsäkring

Försäkringen ersätter skada som orsakats av vätska, ånga eller gas då ett sådant ämne oförutsett och direkt har strömmat ut från

- fast installerade rör i byggnad,
- ur anordningar, maskiner eller behållare som anslutits till rör med fast anslutning.

Försäkringen ersätter även kostnader för fri- och igenläggning av konstruktioner till följd av lokalisering och reparation av läckaget och det skadade stället, kostnader för mätning av fuktighet i konstruktioner samt grävnings- och igenläggningskostnader, om läckaget skadat byggnad som är försäkringsobjekt.

4.3.2 Ersättningsbegränsningar i läckageskadeförsäkring

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av regn- eller smältvatten som strömmat ut ur takrännor, byggnadens yttre stuprör, yttre regnvattenavlopp eller annanstans ifrån. Skada som orsakats av plötsligt bräckage på byggnadens inre regnvattenavlopp ersätts dock.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av att avloppsbrunnen eller -rören svämmar över i samband med störtregn, snösmältning eller översvämning.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av skada eller stockning i kommunal eller annan allmän vatten- eller avloppsledning.

Försäkringen ersätter inte kostnader för reparation och förnyelse av ledningsnät och drivanordningar.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av att fukt trängt in i konstruktionerna på grund av bristfälliga vattenisoleringar eller avsaknad av sådana.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av vätska som läckt ut i konstruktionerna genom fog mellan golvbrunn och dess upphöjningsring eller fog mellan golvbrunn och fuktisolering i golv eller genom rörgenomförning i golvbrunn eller genom rörgenomförning i upphöjningsring om läckaget inte orsakats av ett plötsligt och oförutsett bräckage.

Försäkringen ersätter inte vätska, ånga eller gas som gått till spillo.

4.4 Försäkring mot egendomsbrott (Stöldförsäkring)

4.4.1 Skador som ersätts med stöd av försäkring mot egendomsbrott

4.4.1.1 Inbrott

Försäkringen ersätter skada på försäkrad byggnad som orsakats av inbrott.

4.4.1.2 Stöld av lös egendom

Försäkringen ersätter skada som orsakats av att lös egendom stulits om någon har i byggnad som antecknats i försäkringsbrevet eller förvaringslokaliteter som hänför sig till användningen av byggnaden

- gjort inbrott genom att skada konstruktioner eller lås eller på annat sätt trängt in byggnaden eller lokaliteten genom att använda våld eller särskild listighet
- trängt in med nyckel som man tagit i samband med inbrott eller rån.

Skada som orsakats av stöld av lös egendom som tillfälligt avlägsnats från försäkringsstället ersätts, om den lösa egendomen vid tidpunkten för stölden var i ett på betryggande sätt stängt utrymme.

Försäkringen ersätter lös egendom som finns utomhus endast om den lösa egendomen ifråga vid tidpunkten för stölden varit i en låst inhägnad eller annars varit inlåst eller dess grund varit nergrävd i marken, och om det är möjligt att bevisa plats och tid för stölden.

4.4.1.3 Rån

Försäkringen ersätter skada som orsakats då egendom stulits eller skadats i samband med stöld genom att använda våld mot person eller hota person med våld.

4.4.2 Ersättningsbegränsningar i försäkring mot egendomsbrott

Försäkringen ersätter inte stöldskada, då tiden och platsen för händelsen inte kan fastställas eller då försvinnande konstateras först i samband med inventering.

4.4.3 Tilläggskada i samband med inbrottsskada

Försäkringen ersätter skadegörelse som orsakats försäkrad byggnad och lös egendom i samband med inbrott.

Skador som orsakats i samband med inbrott i lägenhet som försäkringstagaren har i sin besittning genom hyresavtal ersätts upp till högst 5 000 euro, om ersättning inte fås med stöd av någon annan försäkring.

4.5 Skadegörelseförsäkring

4.5.1 Skador som ersätts med stöd av skadegörelseförsäkring

Försäkringen ersätter skadegörelse på byggnad och sedvanliga fasta konstruktioner på tomten.

I samband med skadegörelse på byggnad ersätts också skadegörelse på lös egendom.

4.5.2 Ersättningsbegränsningar i skadegörelseförsäkring

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av repning eller annan därmed jämförbar skada.

Försäkringen ersätter inte skada som i samband med inbrott orsakats på lös egendom i syfte att genomföra ett stöldbrott.

4.6 Bräckageförsäkringar

I enlighet med det som antecknats i försäkringsbrevet är bräckageförsäkringen

- Begränsad bräckageförsäkring för maskiner och anordningar som är lös egendom
- Bräckageförsäkring för maskiner och anordningar som är lös egendom eller
- Bräckageförsäkring för maskiner och anordningar i fastighet.

4.6.1 Försäkringsobjekt

Begränsad bräckageförsäkring och bräckageförsäkring för maskiner och anordningar som är lös egendom

Försäkringsobjekt är den maskin, anordning eller grupp av anordningar som antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkringsobjekt är även data, datamedier och program som ingår i maskinens eller anordningens automatiska styrsystem. Med datamedium avses hjälpmedel med minneskapacitet som används för att spara program och data.

Bräckageförsäkring för maskiner och anordningar som är lös egendom upphör senast vid utgången av den försäkringsperiod då det från och med ibruktagningen gått:

• datorer	6 år
• kassaterminalsystem, vård- och undersökningsutrustning, kopieringsmaskiner, skrivare, AV-utrustning, kylmaskiner, maskiner i tvätterier, utrustning för fotoframkallning samt maskiner och anordningar med elektroniska styrenheter	10 år
• övriga maskiner och anordningar	15 år.

Bräckageförsäkring för maskiner och anordningar i fastighet

Försäkringsobjekt i bräckageförsäkring för maskiner och anordningar i fastighet är husteknik (VVS, automation och el samt maskinteknik) i byggnader antecknade i försäkringsbrevet eller husteknik på byggnadernas tomter som

- tjänar användningen av byggnaderna
- ägs av försäkringstagaren och
- är ursprunglig, mostavar den ursprungliga eller har i efterhand installerats samtidigt i hela byggnaden.

Försäkringsobjekt är även anslutande rör fram till den allmänna anslutningen.

Husteknik i byggnad omfattar inte värmeanläggningar vars totaleffekt är över 1 MW och inte heller kylanläggningar i byggnader med frys- och kylrum även om anläggningarna tjänar hela byggnaden.

Maskiner som används till produktionsverksamhet är inte försäkringsobjekt i bräckageförsäkringen för maskiner och anordningar.

4.6.2 Försäkringens giltighet

Försäkringen gäller på det ställe som antecknats i försäkringsbrevet. Försäkringsgivarens ansvar börjar då försäkringsobjektet har tagits i normalt bruk efter installation och provdrift.

Då byggnaden uppförs eller totalrenoveras träder försäkringen i kraft först efter att maskinen eller anordningen på ett tillbörligt sätt godkänts för bruk.

Under service, reparation eller därtill hörande transport gäller försäkringen även då föremålet befinner sig utanför försäkringsstället annanstans i Finland eller i Norden oavbrutet i högst 90 dygn.

4.6.3 Skador som ersätts med stöd av bräckageförsäkring

Begränsad bräckageförsäkring för maskiner och anordningar som är lös egendom

Försäkringen ersätter bräckageskada på försäkrad maskin eller anordning då bräckaget är en följd av fallande, vältande, slag eller kollision.

Bräckageförsäkring för maskiner och anordningar som är lös egendom

Försäkringen ersätter plötsligt och oförutsett bräckage som orsakats den försäkrade maskinen eller anordningen.

Bräckageförsäkring för maskiner och anordningar i fastighet

Försäkringen ersätter plötsligt och oförutsett bräckage som orsakats den försäkrade maskinen eller anordningen.

Dessutom ersätter försäkringen kostnader för uppbrytning och igenläggning av golv- och väggkonstruktioner samt kostnader för grävning och igenfyllning av jord, som orsakats av att man sökt och reparerat felet i den skadade maskinen, anordningen eller elkablen.

4.6.4 Ersättningsbegränsningar i bräckageförsäkring

4.6.4.1 Skador som täcks av andra sakförsäkringar

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av eld som kommit lös, sot eller explosion.

Försäkringen ersätter inte skada till följd av inbrott, stöld eller rån.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av skadegörelse.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av vätska, ånga eller gas som strömmat ut ur byggnadens egna fasta rör, ur maskiner och drivanordningar, eller ur tvättmaskin eller diskmaskin som anslutits till ledningsnätet med godkänd slangkoppling.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av storm.

4.6.4.2 Påskyndningskostnader

Försäkringen ersätter inte kostnader för övertidsarbete, provisoriska installationer, påskyndande av anskaffningar eller anskaffning av lokaliteter som har orsakats av den försäkrade maskinens eller anordningens istandsättande.

4.6.4.3 Frätning, korrosion eller skador som uppstår långsamt

Bräckageförsäkringen ersätter inte skador som uppstått långsamt eller av långvarig påverkan och inte heller skador som orsakats av att materialet fräts på grund av ämnen som används i en process eller på grund av omständigheterna.

Sådana är t.ex. skador som orsakas av material som försvagas naturligt, repor, vibration, krympning, nedsmutsning, avlagring, fällning, pannsten, rostbildning, korrosion, frätning, tjälbildning eller långsam inverkan av temperatur eller fukt.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakas av fukt-kondensation (kondens) eller annan fukt (t.ex. underjordisk fukt eller underjordiskt vatten), svampbildning, mögel eller lukt om den/det inte är en direkt följd av en ersättningsbar skada.

4.6.4.4 Skador orsakade av fel i programvara eller felaktig användning, funktionsstörning eller vårdslös användning

Bräckageförsäkringen ersätter inte

- skada på grund av att apparatur, operativsystem eller programvara inte fungerar eller som orsakas data, filer eller programvara på grund av felaktig aktion
- skada som orsakats av felaktigt etiketterande eller felaktig inmatning av datamedium, förlust av data eller av att magnetfält förstört data, filer eller program
- kostnader för eliminering av funktionsstörning, justerings- eller underhållsätgärder, förebyggande eller periodiskt underhåll eller kostnader för delar som byts ut i samband med dessa
- skada som orsakats av att föremål använts fel eller vårdslöst.

Försäkringen ersätter dock skada på lagringsmedia och program som ingår i en försäkrad maskins eller anordnings automatiska styrsystem, då skadan inträffat i samband med en sådan sakskada på utrustning eller datamedium, som ersätts med stöd av denna försäkring.

4.6.4.5 Avbrott i tillgång till produktionsfaktor

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av att tillgång till elektricitet, gas, vätska, värme eller annan produktionsfaktor avbrutits.

4.7 Försäkring för frysvaror

4.7.1 Försäkringsobjekt och försäkringsställe

Försäkringsobjekt är frysvaror som förvaras på det ställe som antecknats i försäkringsbrevet.

4.7.2 Skador som ersätts med stöd av försäkring för frysvaror

Försäkringen ersätter frysvarornas temperaturstegring (upptining) som orsakats av plötsligt/plötslig och oförutsett/oförutsedd

- skada på frysanordning
- läckage av kylvätska
- elavbrott.

4.7.3 Ersättningsbegränsningar i försäkring för frysvaror

Försäkringen ersätter inte skada om

- de försäkrade produkterna inte är i enlighet med gällande förordning om djupfrysta livsmedel eller om
- frystillverkarens anvisningar om service och serviceintervaller gällande frysanordningen försumrats.

4.7.4 Maximiersättning i försäkring för frysvaror

Övre gränsen för försäkringsgivarens ersättnings-skyldighet är det försäkringsbelopp som antecknats i försäkringsbrevet. Försäkringsbeloppet grundar sig alltid på förstarisk.

5 Gemensamma ersättningsbegränsningar i sakförsäkringar

5.1 Kostnader för skadeutredning

Försäkringen ersätter inte kostnader som orsakats av skadeutredning, såsom telefon- och resekostnader, inkomstförluster och övriga motsvarande kostnader.

5.2 Skador som ersätts på basis av avtal eller förbindelse

Försäkringen ersätter inte skada

- för vilken leverantören av föremålet eller tjänsten eller någon annan enligt lag, avtal, garanti eller motsvarande förbindelse är ansvarig. Försäkringen ersätter dock skadan till den del försäkringstagaren kan påvisa att den ansvariga inte kan uppfylla sin förpliktelse.
- när den försäkrade är tillverkare eller säljare av varan och skadan täcks av garanti inom branschen.

Tillverkarens eller leverantörens meddelande om att garantin upphört till följd av skada är inte en grund för ersättning.

5.3 Planerings-, tillverknings- och arbetsfel samt processkador

Försäkringen ersätter inte skada

- på egendom (föremål eller byggnadsdel) som planerats, tillverkats, byggts, installerats eller reparerats på ett felaktigt sätt eller med felaktigt material när en sådan felaktighet har inverkat på skadans uppkomst eller omfattning (skadebeloppet). Försäkringen ersätter dock plötslig och oförutsedd skada på annan försäkrad egendom till följd av en sådan skada.
- på råvara som tillverkas, repareras, underhålls eller behandlas, på halvfabrikat, fabrikat eller kundernas egendom till följd av planerings-, material-, arbets- eller tillverkningsfel eller som orsakats av att maskin eller anordning eller del av dessa som används i produktionsprocessen gått sönder eller av felaktig funktion i process eller av felaktiga råvaror.
- som orsakas vid påfyllning eller användning av fel eller felaktigt bränsle.

5.4 Kostnader för service-, underhålls- och förbättringsarbeten samt tillfälliga reparationer

Försäkringen ersätter inte kostnader som orsakats av

- service- och underhållsarbeten
- förbättring av teknisk nivå
- tillfälliga reparationer
- påskyndande av reparation.

Vad gäller reparationskostnaderna för skadad egendom så inberäknas i skadebeloppet normala transport- och installationskostnader.

Med normala transport- och installationskostnader avses kostnader som uppstår vid användning av normala transportmetoder och när installationerna görs under normal arbetstid med hjälp av arbetskraft som sedvanligt används för installering.

För att undvika avbrott i den försäkrade affärsverksamheten kan kostnader för nödvändiga påskyndningsåtgärder försäkras med avbrottsförsäkringar. Sådana kostnader är t.ex. kostnader för övertids- och helgarbete samt kostnader för påskyndande av leverans.

5.5 Yrkesmässiga brytnings- och sprängningsarbeten

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av att sprängämnen som tillhör offentlig inrättning har exploderat eller av yrkesmässigt brytnings- eller sprängningsarbete.

5.6 Skador som orsakats av krig eller atomskada

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av atomskada, krig, uppror, revolution eller annan liknande orsak.

5.7 Skador orsakade av terrordåd

Skador orsakade av terrordåd ersätts högst upp till 1 000 000 euro per skada och försäkringsperiod. Försäkringens maximiersättning gäller gemensamt för alla försäkringstagare vid en skada.

Skador som orsakats av samma händelse eller omständighet anses som en skada.

Med terrordåd avses ett dåd utfört av antingen en person eller en grupp av personer som omfattar bruk av våld eller hot om bruk av våld och när syftet med dådet till sin natur eller till sitt sammanhang är att främja ett politiskt, religiöst eller ideologiskt mål och/eller skrämma eller påverka en regering, ett folk eller en del av ett folk.

5.8 Skador orsakade av vatten, fukt, snö och is

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av isens eller snöns tyngd eller deras rörelse eller av översvämning, höjt vattenstånd eller sjögång.

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats av fukt eller kondensvatten eller av röta, svampbildning eller lukt som orsakats av fukt.

5.9 Varutransporter

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats lös egendom under transport, då orsaken till skadan är en för transport olämplig förpackning, ett transportsätt som inte lämpar sig för varan eller någon av varans egna egenskaper.

5.10 Dataprogram, data och filer

Skada på data, filer och program ersätts endast när skadan är en direkt följd av en sakskada på data-behandlings- eller kommunikationsutrustning eller datamedium som är ersättningsbart med stöd av LokalTapiolas brandförsäkring, naturskadeskydd, läckageförsäkring, skadegörelseförsäkring, försäkring mot egendomsbrott eller bräckageförsäkring.

6 Ersättningsbestämmelser för sakförsäkring

6.1 Betydelsen av vissa termer som används i ersättningsbestämmelserna

Återanskaffningsvärde

Med egendomens återanskaffningsvärde avses anskaffningskostnaderna för en ny likadan eller närmast motsvarande egendom.

I byggnadens återanskaffningsvärde ingår även rivnings- och uppröjningskostnaderna för den skadade byggnaden, avgifter för avfallshantering samt planeringskostnaderna för den byggnad som ska uppföras i dess ställe.

I återanskaffningsvärdet för maskiner och anordningar som är lös egendom ingår också deras transport- och installationskostnader samt eventuella tullavgifter.

Med återanskaffningsvärdet för data och program avses sedvanliga material- och arbetskostnader samt kostnader som orsakats av körningar i samband med återställandet av data och program.

Dagsvärde

Med egendomens dagsvärde avses det skadade föremålets värde omedelbart före skadan inträffade. Dagsvärdet räknas utgående från återanskaffningsvärdet genom att göra avdrag för vad egendomen förlorat i värde på grund av ålder, bruk, nedsatt användbarhet eller annan liknande orsak. Vid fastställande av dagsvärdet ska även beaktas egendomens nedsatta användbarhet på grund av förändrade omständigheter på orten, såsom att en näringsverksamhet som idkats har upphört eller annan liknande orsak.

Gångse värde

Med egendomens gångse värde avses det penningbelopp som man skulle ha fått för egendomen om den sålts omedelbart före försäkringsfallet. Vid fastställande av gångse värde beaktas maskinens eller anordningens ålder, antalet brukstimmar, användningssätt och allmänt skick samt andra faktorer som påverkar kontaktförsäljningspriset.

Restvärde

Med egendomens restvärde avses egendomens värde omedelbart efter försäkringsfallet, värderad enligt samma grunder som omedelbart före försäkringsfallet.

Försäkringsbelopp

Med försäkringsbelopp avses det penningbelopp som i försäkringsbrevet har antecknats för en viss egendomspost eller för ett enskilt föremål eller som under försäkringsperioden har justerats enligt indexvillkor.

Försäkringsvärde

Egendomens försäkringsvärde utgör grunden för bedömningen av egendom, skadebelopp och ersättningsbelopp.

Egendomens försäkringsvärde är dess återanskaffningsvärde, om inte annat avtalats och antecknats i försäkringsbrevet. Dagsvärdet är dock egendomens försäkringsvärde då egendomens värde är under 50 % av återanskaffningsvärdet.

Då ett försäkringsfall inträffar fastställs egendomens försäkringsvärde och skadebeloppet räknas enligt den prisnivå som rådde vid skadetidpunkten.

6.2 Uträkning av ersättningsbelopp för ersättningsbar skada

6.2.1 Skadebelopp enligt återanskaffningsvärde

Skadebeloppet enligt återanskaffningsvärdet fås då eventuellt restvärde dras av från egendomens återanskaffningsvärde.

Om den skadade egendomen kan repareras utgörs skadebeloppet av reparationskostnaderna, dock högst av egendomens återanskaffningsvärde minskat med restvärdet.

I skadebeloppet för skadad byggnad kan beaktas tilläggskostnader för reparation eller byggande som orsakas av tvingande myndighetsbestämmelser som gäller byggnaden. Som tilläggskostnader beaktas högst 10 % av skadebeloppet räknat utan de ifrågakommande tilläggskostnaderna. Tilläggskostnader ersätts endast för skadedrabbade lokaliteter, byggnadsdelar samt VVS-, el- och automationssystem och maskiner som tjänar verksamheten i byggnaden. Det totala skadebeloppet för byggnaden är dock högst försäkringsbeloppet.

Uträkningen av skadebeloppet för byggnaden baserar sig på att reparationsarbetet utförs med moderna byggnadsdelar, med byggnadsmaterial som allmänt saluförs i Finland samt med moderna arbetsmetoder. Reparationskostnaderna omfattar inte tilläggskostnader för restaurering av byggnader, föremål eller samlingar om detta inte antecknats i försäkringsbrevet. Med tidpunkten för återanskaffning avses den tidpunkt då egendomen repareras eller ny ersättande egendom anskaffas.

6.2.2 Skadebelopp enligt dagsvärde

Om den skadade egendomens dagsvärde vid skadetidpunkten är lägre än hälften av dess återanskaffningsvärde, utgörs skadebeloppet av egendomens dagsvärde minskat med restvärdet.

Om den skadade egendomen kan repareras utgörs skadebeloppet av reparationskostnaderna, dock högst av egendomens dagsvärde minskat med restvärdet.

6.2.3 Skadebelopp vid läckageskador i byggnader

Vid räkningen av skadebeloppet för läckageskada i byggnad avdras från alla reparations- och återanskaffningskostnader ett belopp som baserar sig på det läckande rörets eller på den läckande anordningens eller behållarens ålder. Avdraget sker enligt följande:

- åldern beaktas fr.o.m. ingången av kalenderåret som följer efter installationsåret
- även året då skadan inträffade beaktas
- om åldern på rör, anordning eller behållare är 20 år avdras från skadebeloppet 15 % och därefter 2 % för varje begynnande år
- förutom åldersavdraget avdras även självriskens som antecknats i försäkringsbrevet.

Uträkning av ålder på sanerade avloppsrör

Då ett avloppsrör har reparerats med ett rör med egen ringstyvhet som installerats inuti ett gammalt rör anses avloppsrörets ålder vid reparationstidpunkten vara

- 15 år då reparationsmetoden har ett giltigt VTT certifikat
- 30 år då reparationsmetoden inte har ett giltigt VTT certifikat.

Om avloppsröret har reparerats genom beläggningsmetod, som grundar sig på att den nya beläggningsfäster på det gamla röret är rörets ålder vid skadetidpunkten åldern på det ursprungliga röret och reparationen beaktas inte när åldersavdraget räknas.

6.2.4 Skadebelopp vid bräckageskador på fasta maskiner och anordningar i byggnad

Vid bräckageskador på fastinstallerade maskiner och anordningar i byggnader samt på rör och ledningar utgörs skadebeloppet av föremålets reparations- eller återanskaffningskostnader minskat med åldersavdrag. Åldersavdraget i procent fås genom att multiplicera antalet hela kalenderår som följt efter maskinens eller anordningens ibruktagningsår.

Maskin eller anordning:	Avdragsprocent
fasta kyl-, ventilations-, vattendistributions- och uppvärmningsanordningar, byggnadens automatiska reglerings-, övervaknings- och larmanordningar, huvudelcentraler och fördelningscentraler, elmotorer, varmvattenberedare och oljecisterner, taksjutportar	6
rör, elektriska ledare och elmätare som tjänar byggnader	3

Då serviceledning på tomten, värmekanal mellan byggnaderna eller underjordisk kabel går sönder, görs åldersavdrag även för kostnader för felsökning samt grävnings- och igenläggningsarbeten.

Om ett i konstruktionerna inbyggt värmemotstånd går sönder, görs åldersavdrag också för felsökning och kostnader för uppbrytning samt igenläggning av konstruktionerna.

6.2.5 Skadebelopp vid skadefall som gäller maskiner och anordningar som är lös egendom

Skadebeloppet för maskiner och anordningar som är lös egendom utgörs av föremålets reparations- eller återanskaffningskostnader minskat med åldersavdrag. Åldersavdraget i procent fås genom att med avdragsprocenten nedan multiplicera antalet hela kalenderår som följt efter maskinens eller anordningens ibruktagningsår.

Maskin eller anordning:	Avdragsprocent
Datorer och deras periferienheter såsom skrivare och kopieringsmaskiner.	20
Kassaterminalsystem, vård- och undersökningsutrustning, AV-utrustning, kylmaskiner, maskiner för tvätteri, utrustning för fotoframkallning samt maskiner och anordningar med elektronisk styrenhet.	10
Övriga maskiner och anordningar	6

Skadebeloppet är dock alltid högst den skadade egendomens återanskaffningsvärde minskat med åldersavdrag.

Om värdet på maskin eller anordning eller separat del till maskin eller anordning (t.ex. maskindel) minskat avsevärt snabbare eller långsammare än åldersavdraget ovan, fastställs skadebeloppet på basis av dagsvärdet.

Med reparationskostnader avses kostnader som uppstår då egendomen utan dröjsmål återställs genom att använda ändamålsenliga och ekonomiska reparationsmetoder och -material.

Om en arbetsmaskin som fungerar med egen kraft och är avsedd för fastighetsunderhållet eller som används inne i byggnaden inte kan repareras, utgör maskinens gängse värde grunden för ersättningen i stället för återanskaffningsvärdet.

6.2.6 Ytterligare skador i samband med ersättningsbara sakskador

Sakförsäkringarna ersätter skada som orsakats av

- stöld, försvinnande eller skador under arbete för att rädda egendom eller skydda den mot skador som sakförsäkringen ersätter, såsom under släcknings- eller räddningsarbete i samband med brand
- regn eller snöfall, smältvatten, fukt, köld eller värme på försäkrad egendom om betäckning eller konstruktioner i byggnaden där egendomen förvaras har till följd av skadefall som ersätts av sakförsäkringar skadats så att de inte längre skyddar byggnaden eller i byggnaden förvarad egendom mot vädret.

6.2.7 Kostnader orsakade av avvärjning och begränsning av skada

Försäkringen ersätter skäligen kostnader som uppstått vid begränsande eller avvärjande av en ersättningsbar sakskada som drabbat eller omedelbart hotar

försäkringstagaren. Dessa kostnader ersätts även om försäkringsbeloppet därmed skulle överskridas. Kostnaderna ersätts utan avdrag för självrisk.

6.3 Ersättningens omfattning

6.3.1 Direkt sakskada

Försäkringen ersätter direkt sakskada på försäkringsobjektet som orsakats av försäkringsfallet.

6.3.2 Ersättning av restvärde i vissa fall

Om den skadade byggnaden på grund av gällande byggnadsförbud eller byggnadsinskränkning inte kan återställas genom reparation, ersätts även byggnadens restvärde. Ersättningen minskas dock med det försäljningspris som fås för de byggnadsdelar som blivit kvar. Försäkringstagaren ska uppvisa en utredning över byggnadsförbudets eller byggnadsinskränkningens ikraftvarande och, om försäkringsgivaren så begär, ansöka om undantagslov för att återställa byggnaden till dess tidigare skick. Försäkringstagaren ska, om försäkringsgivaren så begär, befullmäktiga försäkringsgivaren att representera denne i ärendet som gäller ansökan om undantagslov.

6.3.3 Självrisk

Försäkringstagaren har vid varje försäkringsfall den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet.

Ifall flera byggnader eller egendom, som hör till flera löseendomsgrupper, skadas i samband med samma försäkringsfall, avdras den högsta självrisk per objekt från den ersättning som betalas.

6.3.3.1 Höjd självrisk vid brandförsäkring

Om skadan orsakats av heta arbeten som försäkringstagaren eller med försäkringstagaren likställd part utfört eller låtit utföra är självrisk 10 % av skadebeloppet, dock minst 4 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet. Självrisk är dock högst 20 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet.

6.3.3.2 Höjd självrisk vid försäkring mot egendomsbrott

Om egendom har stulits från fordon, båt, släpvagn, lagercontainer som befinner sig utomhus eller sådant arbetsobjekt som förutom byggnads- eller installationsarbete inte har annan verksamhet är försäkringstagarens självrisk 25 % av skadebeloppet, dock minst 2 000 euro, eller en större självrisk som antecknats i försäkringsbrevet.

6.3.3.3 Höjd självrisk vid naturskadeskydd

Vid skador som drabbar byggnad under reparation är självrisk 10 % av skadebeloppet, dock minst 2 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet. Självrisk är dock högst 20 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet.

Den förhöjda självrisk gäller om försäkringstagaren eller med försäkringstagaren likställd part utfört eller låtit utföra reparationen och byggnadens ofullbordade skick inverkat på skadans uppkomst eller omfattning.

6.3.3.4 Höjd självrisk vid skadegörelseförsäkring

Om en skada har uppkommit endast genom uppsåtlig förstörelse av ytor på byggnad, anläggningar eller andra konstruktioner är försäkringstagarens självrisk 25 % av skadebeloppet, dock minst 2 000 euro, eller ett större självrisk som antecknats i försäkringsbrevet. Självrisk är dock högst 20 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet.

6.3.3.5 Höjda självrisker vid läckageförsäkring

Om skadan orsakas av en annan plötslig och oförutsedd orsak än att rör eller anordning gått sönder, avdras en självrisk på 25 % från skadebeloppet, dock minst den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet. Självrisk är dock högst 20 000 euro eller en högre självrisk som antecknats i försäkringsbrevet.

Om skadan orsakats av installations- eller reparationsarbete som försäkringstagaren eller med försäkringstagaren likställd part utfört eller låtit utföra är försäkringstagarens självrisk 10 % av skadebeloppet, dock minst 2 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet. Självrisk är dock högst 20 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet.

En skada anses ha orsakats av installations- och reparationsarbete om läckaget uppstår under arbetet före det/den installerade eller reparerade röret, anordningen, behållaren eller beläggningen inspekterats och tagits i normalt bruk.

6.3.3.6 Höjda självrisker vid bräckageförsäkring

Om en skada inträffar vid flyttning av maskin som inte är avsedd att flyttas är självrisk 25 % av skadebeloppet, dock minst 2 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet. Självrisk är dock högst 20 000 euro eller ett större belopp som antecknats i försäkringsbrevet.

Om kylmedel måste fyllas på i kylanläggning i samband med en ersättningsbar skada är försäkringstagarens självrisk 25 % av skadebeloppet för kylmedlet.

6.3.4 Övre gräns för försäkringsgivarens ersättningsskyldighet

Det försäkringsbelopp som antecknats i försäkringsbrevet eller som justerats enligt indexvillkor utgör övre gräns för försäkringsgivarens ersättningsskyldighet.

6.3.5 Mervärdesskatt

Vid uträkning av skadebeloppet beaktas bestämmelserna om mervärdesskatt.

Om den försäkrade enligt mervärdesskattelagen är berättigad att dra av skatt som ingår i skadans reparationskostnader eller den skadade egendomens återanskaffningskostnader, betalas ersättningen minskad med beloppet för den mervärdesskatt som ingår i kostnaderna.

Ersättning betalas med avdrag för mervärdesskatt även då den försäkrade enligt mervärdesskattelagen eller omsättningsskattelagen har varit berättigad att dra av den skatt som ingått i anskaffningspriset för den förstörda eller förlorade egendomen.

I ansvarsförsäkringen betalas inte skattens andel när den kan avdras i den försäkrades eller skadelidandes beskattning eller när försäkringsersättningen ska anses utgöra inkomst som fås i stället för den mervärdesskattepliktiga inkomsten av näringsverksamheten.

6.3.6 Övriga ersättningsbestämmelser

Med reparationskostnader avses kostnader som uppkommer då egendomen utan dröjsmål återställs genom att använda ändamålsenliga och ekonomiska reparationsmetoder och -material.

Utöver de egentliga reparationskostnaderna ersätts även andra kostnader som reparationen kräver, såsom rivnings-, flyttnings-, transport- eller installationskostnader.

Om man i samband med att försäkringsobjektet reparerats har förnyat slitna delar på grund av skadan eller utfört sådana arbeten till följd av vilka egendomens skick till dessa delar kan anses ha väsentligt förbättrats, tas detta i beaktande då ersättningen uträknas och ersättningen minskas i motsvarande mån.

Försäkringen ersätter inte värdeminskning som inte påverkar egendomens användbarhet.

6.4 Utbetalning av ersättning

6.4.1 Former för betalning av ersättning

I stället för att betala ersättning i pengar har försäkringsgivaren rätt att låta återuppbygga, låta anskaffa eller låta reparera försvunnen eller skadad egendom.

6.4.2 Utbetalning av ersättning enligt återanskaffningsvärde

Ersättning enligt återanskaffningsvärde betalas i två poster. Först betalas ersättning enligt dagsvärde och då används egendomens dagsvärde som försäkringsvärde. Tilläggsersättningen är skillnaden mellan ersättningen enligt återanskaffningsvärdet och ersättningen enligt dagsvärdet som betalas om den skadade egendomen inom två år efter försäkringsfallet antingen repareras eller om man i stället för den skadade byggnaden bygger ny på samma tomt eller lägenhet eller i stället för den skadade lösa egendomen skaffar ny egendom av samma kvalitet som är avsedd för samma bruk.

Om byggandet fördröjs på grund av myndigheternas åtgärder, läggs fördröjningstiden till den ovan nämnda tiden.

Tilläggsersättningen betalas då försäkringsgivaren fått en utredning av ovan nämnda återanskaffningsåtgärder.

6.4.3 Ersättning av dataprogram och filer

Kostnader för återställande av dataprogram och filer ersätts för de program och filer som är nödvändiga för affärsverksamheten och som återställs inom två år efter försäkringsfallet.

6.5 Åtgärder vid försäkringsfall

6.5.1 Anmälan om skada till försäkringsgivaren

Skada ska utan dröjsmål anmälas till försäkringsgivaren och en skadeanmälan inlämnas.

Försäkringsgivaren ska reserveras möjlighet att värdera skadan.

Om det försäkrade föremålet har drabbats av skada under transport och transporten har utförts av ett transportföretag eller en trafikidkare, ska skadan utan dröjsmål anmälas till den som utfört transporten och en kopia på anmälan skickas till försäkringsgivaren.

6.5.2 Inlösning av skadad egendom

Skadad och oskadad kvarstående egendom förblir försäkringstagarens egendom. Försäkringsgivaren har dock rätt att lösa in den skadade egendomen eller del därav, värderad enligt samma grunder som före försäkringsfallet.

Med inlösning avses överlåtelse av skadad egendom till försäkringsgivarens ägo så att försäkringsgivaren för den skadade egendomen betalar ett ersättningsbelopp som motsvarar egendomens värde omedelbart före skadan. Försäkringsgivaren ska till den försäkrade, antingen i samband med ersättningsbeslutet som ges i ärendet eller separat skriftligen, meddela om inlösning av egendomen.

6.5.3 Egendom som återfåts

Om förlorad egendom fås tillbaka efter att ersättningen betalats, ska försäkringstagaren utan dröjsmål överlåta den till försäkringsgivaren eller återbetala ersättningen för den.

6.5.4 Anskaffning av utredning av inteckningsinnehavare i vissa skadefall

Då ersättning betalas för egendom i vilken fastighetsinteckning kan fastställas, ska försäkringstagaren efter försäkringsfallet vid behov utreda att egendomen är fri från inteckning i den fastighet som fastställts som säkerhet för skuld eller att innehavarna av inteckningen har gett sitt samtycke till att ersättningen betalas till försäkringstagaren eller att försäkringstagaren enligt 17 kap. 8 § 2 momentet i jordabalken har rätt att själv lyfta försäkringsersättningen.

Då ersättning betalas för egendom, i vilken företagsinteckning kan fastställas, och egendomen som är föremål för företagsinteckning eller största delen av den förstörs till följd av ett försäkringsfall, betalas ersättning till försäkringstagaren efter att denne utrett att egendomen inte är intecknad som säkerhet för skuld eller att innehavarna av inteckningen har gett sitt samtycke till att ersättningen betalas (13 § i företagsinteckningslagen).

6.6 Minskning av försäkringsbelopp

Vid skada minskar försäkringsbeloppet med utbetalt ersättningsbelopp.

För att kunna åberopa minskningen av försäkringsbeloppet, ska försäkringsgivaren i samband med ersättningsbeslutet informera försäkringstagaren om minskningen.

7 Indexvillkor

Försäkringsbeloppen för byggnaderna som antecknats i försäkringsbrevet har bundits till byggnadskostnadsindexet och försäkringsbeloppen för lös egendom har bundits till levnadskostnadsindexet enligt följande:

Justeringsindex är indexet för den kalendermånad som ligger fyra månader före den begynnelsemånad för försäkringsperioden som antecknats i försäkringsbrevet.

Justerings tidpunkten är datumet då försäkringsperioden börjar.

Försäkringsperiodens indexjusterade försäkringsbelopp och -premie är lika många procent av föregående försäkringsperiods försäkringsbelopp och -premie som indexet vid justeringstidpunkten är av föregående försäkringsperiods justeringsindex.

Försäkringsbeloppet vid skadetidpunkten är lika många procent av det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet som indexet för den kalendermånad, som ligger fyra månader före skademånaden, är av justeringsindexet vid justeringstidpunkten.

8 Säkerhetsföreskrifter

8.1 Säkerhetsföreskrifternas bindande verkan och syfte

Ersättning i enlighet med försäkringsvillkoren kräver att försäkringstagaren iakttar denna säkerhetsföreskrift samt av försäkringsbolaget separat utgivna andra skriftliga säkerhetsföreskrifter och bestämmelser. Om säkerhetsföreskriften inte iakttas och detta bidrar till att skadan uppstår eller påverkar skadebeloppet eller skadans omfattning, kan ersättningen minskas eller vägras i enlighet med lagen om försäkringsavtal och de allmänna avtalsvillkoren.

Genom att iaktta säkerhetsföreskrifterna kan man förhindra skador och minska skadornas omfattning.

- Säkerhetsföreskrifterna ska även delges personer som ansvarar för verksamheten och underhållet på verksamhetsstället samt företag som hyr lokaler som försäkringstagaren äger.
- Personer som ansvarar för verksamheten och underhållet på verksamhetsstället ska med särskild noggrannhet utbildas i hur man avvärjer anlagda bränder och skador som orsakas av heta arbeten.
- Entreprenad- och avtalsdokument ska innehålla en anteckning om att entreprenören är skyldig att iaktta försäkringsbolagets säkerhetsföreskrifter.

8.2 Iakttagande av myndighetsbestämmelser

Vid nybygge och i tillämpbara delar även vid reparationer och renovering ska de gällande myndighetsbestämmelserna för byggande iakttas. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid bestämmelser som innehåller föreskrifter och anvisningar för att förhindra eller begränsa brandskador samt läckage- och fuktskador.

Av myndigheter föreskrivna eller i bestämmelser krävda anordningar och konstruktioner för att förhindra eller begränsa skador såsom

- primärläckningsutrustning
- rökventilationsutrustning
- brandsektionering
- automatisk brandlarmanläggning
- automatisk släckanläggning

ska hållas funktionsdugliga samt underhållas och inspekteras i enlighet med service- och underhållsprogrammen för anordningarna och konstruktionerna. Primärläckningsutrustning (brandposter, handbrandsläckare och släckfiltar) ska alltid finnas lätt tillgängliga.

Försäkringstagaren ska se till att

- service- och underhållsprogrammen för utrustningen
- räddningsplanen
- explosionsskyddshandlingarna (ATEX)
- de periodiska inspektionerna av elinstallationer
- säkerhetsutredningarna gällande hantering och upplagring av farliga kemikalier

är tidsenliga och att de iakttas.

Bestämmelser som ska iakttas är t.ex. delarna E1 (Byggnaders brandsäkerhet), C2 (Fukt, föreskrifter och anvisningar) och D1 (Vatten- och avloppsinstallation för fastigheter, föreskrifter och anvisningar) i Finlands byggbestämmelsesamling såsom de gäller vid tidpunkten för beviljandet av bygglov eller åtgärdsstillståndet.

8.3 Allmän omsorgsplikt

Försäkringstagaren ska se till att

- skaderiskorsakande fel och brister i byggnader, maskiner och anordningar avhjälps omedelbart
- åtgärderna som fastställs i service- och underhållsprogrammen för maskiner och anordningar vidtagits
- omedelbart ingripa och korrigera sådana metoder bland personal och kunder som äventyrar säkerheten.

8.4 Brandskydd

8.4.1 Ordning och renhållning i byggnader och på områden utomhus

Ordningen och renheten i byggnader och på områden utomhus ska vara bra vilket bl.a. innebär att följande åtgärder vidtas:

- Överlopps brandbelastning (t.ex. lastpallar, emballagen och övrigt brännbart avfall) ska avlägsnas eller placeras så att det inte finns risk att branden sprider sig till byggnad ifall materialet fattar eld på område utomhus eller alternativt placeras i låsta förvaringsutrymmen så att utomstående inte kommer åt dem (se även avvärjning av anlagd brand).
- Brännbart avfall ska förvaras i avfallsbehållare av metall som är försedda med lock.
- Kabelhyllor och maskinunderlägg ska hållas rena.
- Häll och plattor på spisar och andra anordningar ska hållas fria från brännbart material.
- Utgångar, reservutgångar och passagen ska hållas fria.
- Räddningsvägar ska markeras och räddningsvägarna samt trafikleder på gårdsplanen ska hållas fria.
- Rökning är endast tillåten på anvisade platser i enlighet med lagen.
- Platserna för rökning ska vara försedda med brandsäkra askkoppar som töms regelbundet på en avtalad plats.

8.4.2 Konstruktivt brandskydd

Sektionerande byggnadsdelar ska hållas i skick så att de förhindrar att brand och rökgaser sprider sig från en sektion till en annan under en så lång tid som anges i bygglov.

Brandsektionering kräver bl.a. att

- rör- och kabelgenomföringar har tätats enligt sektioneringskraven
- branddörrar hålls stängda och att
- branddörrarna slår fast och går i lås av egen kraft.

Om bruk av en lokalitet kräver att en branddörr alltid står öppen måste den förses med en anordning som automatiskt stänger och låser dörren vid en eventuell brand. Branddörrar med automatisk anordning måste vara sådana att de kan slå fast trots elavbrott eller så måste man använda en strömkälla som inte är beroende av nätström. Strömkällans kondition samt att dörren slår fast och går i lås ska kontrolleras med regelbundna inspektioner.

8.4.3 Användning av öppen eld

Vid användning av öppen eld, t.ex. vid användning av

- ljus
- marschaller
- gasbrännare
- eller vid flambering av mat

ska man iaktta särskild försiktighet samt till tillämpliga delar iaktta av produkttillverkaren givna säkerhetsföreskrifter som finns på produkten, förpackningen eller i bruksanvisningarna.

8.4.4 Heta arbeten

8.4.4.1 Begrepp

Hetarbetscertifikat för tak- och vattenisoleringsbranschen

Hetarbetscertifikat för tak- och vattenisoleringsbranschen är ett tidsbestämt intyg på att man har avlagt säkerhetsexamen i heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen.

Heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen

Med heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen avses vattenisoleringsarbeten där låga eller annan värme som orsakar brandfara används. Arbetena omfattar exempelvis torkning av isoleringssunderlag med låga eller varmluft, uppvärmning av bitumen i en asfaltgryta, applicering av vattenisoleringsringar genom uppvärmning samt för dessa arbeten nödvändiga hjälparbeten där det uppstår gnistor.

Säkerhetsexamen för heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen

En av Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland godkänd examen med vilken man säkerställer att personen som utför heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen och beviljaren av hetarbetstillståndet har tillräckligt med kännedom om säkerheten vid heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen.

Tillfällig hetarbetsplats

Med tillfällig hetarbetsplats avses en hetarbetsplats som inte är en permanent hetarbetsplats. Hetarbetsplats inom tak- och vattenisoleringsbranschen är alltid en tillfällig hetarbetsplats.

Hetarbetscertifikat

Hetarbetscertifikatet är ett tidsbestämt intyg på att man avlagt säkerhetsexamen i heta arbeten.

Hetarbetstillstånd

Hetarbetstillstånd är ett skriftligt tillstånd som ger rätt att utföra heta arbeten på en tillfällig hetarbetsplats. Beviljandet av hetarbetstillstånd kräver att riskerna orsakade av heta arbeten utreds och bedöms samt nödvändiga säkerhetsåtgärder fastställs.

Hetarbetsplan

Hetarbetsplan är en skriftlig plan för säkert utförande av heta arbeten och heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen.

Heta arbeten

Heta arbeten är arbeten där gnistbildning förekommer eller där låga eller annan värme används och som orsakar brandfara. Heta arbeten är bl.a. el- och gassvetsning, arbeten med gaslöd, arbeten med varmluftsblåsare, brännskärning och metallslipning och -skärning med kapmaskin.

Säkerhetsexamen i heta arbeten

En av Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland godkänd examen med vilken man säkerställer att personen som utför heta arbeten och beviljaren av hetarbetstillståndet har tillräckligt med kännedom om säkerheten vid heta arbeten.

Utredning och bedömning av risker orsakade av heta arbeten

Med utredning och bedömning av risker orsakade av heta arbeten avses identifiering och bedömning av riskerna som heta arbeten orsakar på hetarbetsplatsen och dess omgivning. Utredning och bedömning av risker utförs alltid innan hetarbetstillståndet beviljas samt alltid när omständigheterna vid hetarbetsplatsen ändras. Utgående från utredningen och bedömningen av riskerna fastställs nödvändiga säkerhetsåtgärder för att undvika skador orsakade av heta arbeten.

Permanent hetarbetsplats

En permanent hetarbetsplats är en för heta arbeten särskild reserverad brandteknisk sektion eller annat avgränsat område där heta arbeten kan utföras säkert.

Arbeten med liten brandrisk

Med arbeten med liten brandrisk avses arbeten där risken för antändning eller att elden sprider sig är liten.

8.4.4.2 Hetarbetsplan

Försäkringstagaren ska ha en skriftlig hetarbetsplan.

Hetarbetsplanen ska omfatta minst följande information:

- personen som ansvarar för arbetssäkerheten och som upprätthåller hetarbetsplanen och ser till att bestämmelserna i denna säkerhetsföreskrift kan iakttagas i praktiken
- personerna som har rätt att bevilja hetarbetstillstånd
- personerna som har rätt att utföra heta arbeten
- tillgången till skyddsmaterial och primärsläckningsutrustning som behövs för heta arbeten samt ordnandet av hetarbetsbevakningen

- av försäkringstagarens produktion, lokaliteter, omgivning eller andra motsvarande faktorer härledda fakta som påverkar säkerheten vid heta arbeten och som måste beaktas förutom fakta i dessa säkerhetsföreskrifter
- permanenta hetarbetsplatser.

Om försäkringstagaren låter en utomstående entreprenör utföra det heta arbetet kan man i arbetet följa entreprenörens hetarbetsplan förutsatt att försäkringstagaren

- försäkrat sig om att entreprenören har minst en sådan skriftlig hetarbetsplan som beskrivs ovan
- krävt att entreprenören och underentreprenören iakttar denna säkerhetsföreskrift.

8.4.4.3 Heta arbeten

A. Heta arbeten med liten brandrisk

I arbeten med liten brandrisk är risken för brand och att elden sprider sig liten under hela arbetet. Den teoretiska maximala temperaturen på arbetsredskap som används i arbeten med liten brandrisk får inte överstiga antändningstemperaturen på objektet som är under arbete och material i dess närhet. Arbeten med liten brandrisk är exempelvis ellödningsarbeten och användning av varmluft i ovan nämnda förhållanden.

Den som utför arbetet ska bedöma brandfaran och ta i beaktande arbetsmetoden, antändligheten hos det material som bearbetas, brännbart material i omgivningen samt bedöma sin möjlighet att själv upptäcka och släcka en begynnande brand. Om utföraren är osäker på arbetets brandrisk eller hur arbetet ska utföras på ett brandsäkert sätt är det inte fråga om ett arbete med liten brandrisk.

I arbeten med liten brandrisk måste utföraren uppfylla de säkerhetskrav ifrågavarande arbetsmetod, arbetsobjekt och omgivningen ställer, t.ex. sörja för renlighet, bra ordning och att primärsläckningsutrustning finns att tillgå. Vid arbeten med liten brandrisk krävs inte hetarbetstillstånd eller att personen som utför arbetet har ett hetarbetscertifikat.

B. Heta arbeten på permanent hetarbetsplats

Heta arbeten ska utföras på permanent hetarbetsplats alltid när det är möjligt. På den permanenta hetarbetsplatsen måste man beakta de säkerhetskrav ifrågavarande arbetsmetod, arbetsobjekt och omgivningen ställer.

På permanent hetarbetsplats krävs inte hetarbetsstillstånd eller att personen som utför arbetet har ett hetarbetscertifikat.

En permanent hetarbetsplats ska uppfylla följande krav:

- Hetarbetsplatsens konstruktioner ska vara obrännbara eller beklädda med skydd om konstruktionerna är brännbara.
- Konstruktionerna och skydden på hetarbetsplatsen ska vara så täta att gnistor eller stänk inte kan sprida sig utanför arbetsplatsen eller tränga sig in i konstruktionerna.
- På hetarbetsplatsen ska finnas minst två handbrandsläckare av effektklass 43A 183BC av vilka den ena handbrandsläckaren kan ersättas med en snabbbrandpost eller med två handbrandsläckare av effektklass 27A 144BC.

- På hetarbetsplatsen får inte finnas brännbart material som inte hör till arbetet.
- Brännbara vätskor får inte hanteras eller förvaras på hetarbetsplatsen och platsen får inte stå i förbindelse med ett utrymme där brandfarliga gaser kan förekomma.
- De krav som gäller för tillfälliga hetarbetsplatser ska iaktas på en permanent hetarbetsplats om objektet för det heta arbetet väsentligen ökar brandfaran.

C. Heta arbeten på tillfällig hetarbetsplats

Heta arbeten får utföras på en tillfällig hetarbetsplats endast om arbetet inte kan utföras på en permanent hetarbetsplats.

Det heta arbetet ska ersättas med en arbetsmetod där det inte föreligger brandfara om det utgående från en utredning och bedömning av de risker det heta arbetet orsakar konstateras att det heta arbetet inte kan utföras säkert eller att det är förbjudet att utföra arbetet på andra grunder.

På en tillfällig hetarbetsplats får heta arbeten utföras endast av en person som har ett giltigt hetarbetscertifikat. För heta arbeten på en tillfällig hetarbetsplats krävs alltid ett skriftligt och tidsbestämt hetarbetsstillstånd.

Hetarbetsstillstånd

Före hetarbetsstillståndet beviljas ska på hetarbetsplatsen göras en utredning och bedömning av vilka risker det heta arbetet orsakar.

Beviljaren av hetarbetsstillståndet fastställer i hetarbetsstillståndet de säkerhetsåtgärder han eller hon anser vara nödvändiga utgående från utredningen och bedömningen av riskerna det heta arbetet orsakar. Det heta arbetet får påbörjas först när personen som utför det heta arbetet och bevakaren av det heta arbetet försäkrat sig om att de säkerhetsåtgärder som fastställts i hetarbetsstillståndet vidtagits. I hetarbetsstillståndet ska anges beviljaren av hetarbetsstillståndet samt personerna som utför och bevakar det heta arbetet.

Beviljaren av hetarbetsstillståndet ska utfärda tillståndet i minst fyra exemplar varav ett tillställs försäkringstagaren. Före det heta arbetet påbörjas ska beviljaren av hetarbetsstillståndet ge ett exemplar till personen som utför det heta arbetet, ett exemplar till personen som ansvarar för bevakningen under det heta arbetet och ett exemplar till personen som ansvarar för bevakningen efter det heta arbetet.

Säkerhetsåtgärderna som fastställts i hetarbetsstillståndet ska delges alla personer som utför och bevakar det heta arbetet.

Beviljaren av hetarbetsstillståndet ska ha ett giltigt hetarbetscertifikat.

Hetarbetsstillstånd får beviljas av person som anges i försäkringstagarens hetarbetsplan och som på basis av sin erfarenhet och kännedom om arbetsobjektet har de bästa förutsättningarna att identifiera och bedöma riskerna det heta arbetet orsakar samt utgående från dessa risker fastställa nödvändiga säkerhetsåtgärder.

Om försäkringstagaren inte har ovan nämnda förutsättningar att fungera som beviljare av hetarbetstillstånd kan tillståndet beviljas av person som anges i entreprenörens hetarbetsplan och denna person kan vara hetarbetaren som har ett giltigt hetarbetscertifikat.

Hetarbetstillstånd får endast beviljas för en viss tid. Tillståndet är hetarbetsplatsspecifikt och endast de heta arbeten som anges i hetarbetstillståndet är tillåtna. Om omständigheterna på hetarbetsplatsen ändrar under hetarbetstillståndets giltighetstid ska beviljaren av tillståndet uppdatera hetarbetstillståndet så att det motsvarar de nya omständigheterna.

Säkerhetsåtgärder på en tillfällig hetarbetsplats

På tillfällig hetarbetsplats ska vidtas de säkerhetsåtgärder som fastställts utgående från utredningen och bedömningen av riskerna det heta arbetet orsakar, dock minst följande åtgärder:

- Hetarbetsplatsen ska rengöras från brännbart material.
- Brännbart material som inte kan avlägsnas ska skyddas med en obrännbar och tät skyddsfilt.
- Skyddsfiltar ska bredas över anordningar och utrustning på hetarbetsplatsen (t.ex. kablar).
- Öppningar i konstruktioner ska täckas med skyddsfilt och springorna ska tätas.
- Konstruktionernas brännbara ytor ska skyddas med en skyddsfilt.
- Man ska hindra att gnistor och stänk sprids till omgivningen samt att värme leds in i konstruktionerna.
- Gashalten ska vid behov mätas i arbetslokaliteten och lokaliteten ska vid behov ventileras.
- Brandvarnare och släckningssystem vars utlösning grundar sig på rökdetektorer ska vid behov, för att hindra fellarm, fränkopplas på det område dit os kan sprida sig till följd av det heta arbeten och påkopplas igen genast när det är möjligt.
- Sprinkleranläggning ska inte kopplas ur, utan vid behov ska spridarna skyddas med ett tillfälligt skydd som avlägsnas omedelbart efter det heta arbetet.
- Hetarbetsplatsen ska förses med släckningsutrustning enligt bestämmelserna under Släckningsutrustning.

Släckningsutrustning

Beviljaren av hetarbetstillstånd bestämmer den släckningsutrustning som behövs på tillfällig hetarbetsplats utgående från utredningen och bedömningen av risker.

Släckningsutrustningen ska dock bestå av minst två handbrandsläckare av effektklass 43A 183BC. Av dessa kan den ena handbrandsläckaren ersättas med en snabbrandpost eller med två handbrandsläckare av effektklass 27A 144BC.

Släckningsutrustningen ska finnas på hetarbetsplatsen under det heta arbetet och under efterbevakningen av det heta arbetet.

Bevakning av heta arbeten

Bevakningen av heta arbeten ska bestämmas utgående från utredningen och bedömningen av vilka risker det heta arbetet orsakar.

Det heta arbetet ska bevakas under hela arbetet, även under pauser. Efter det heta arbetet ska bevakningen ske enligt hetarbetstillståndet, dock under minst en timme. Hetarbetsplanen ska innehålla uppgifter om hur bevakningen av det heta arbetet arrangeras. Den som utför det heta arbetet kan inte fungera som bevakare under arbetet.

Under hetarbetsbevakningen ska hetarbetsplatsen med omgivning hållas under ständig uppsikt.

Bevakaren av det heta arbetet måste ha kännedom om de risker det heta arbetet orsakar, veta hur man slår larm och klara av att använda primärsläckningsutrustningen. Vid behov ska bevakaren av det heta arbetet avbryta det heta arbetet.

8.4.4.4 Heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen

Heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen får endast utföras av en person som har ett giltigt hetarbetscertifikat för tak- och vattenisoleringsbranschen.

A. Hetarbetstillstånd för tak- och vattenisoleringsbranschen

För heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen krävs alltid ett skriftligt, tidsbestämt hetarbetstillstånd.

Före hetarbetstillståndet beviljas ska på hetarbetsplatsen göras en utredning och bedömning av vilka risker de heta arbetet orsakar. Vid utredningen och bedömningen av riskerna ska man fästa speciell uppmärksamhet vid de risker som konstruktioner och ihåligheter under arbetsobjektet orsakar.

Beviljaren av hetarbetstillståndet fastställer i hetarbetstillståndet de säkerhetsåtgärder han eller hon anser vara nödvändiga utgående från utredningen och bedömningen av riskerna det heta arbetet orsakar. Det heta arbetet får påbörjas först när personen som utför det heta arbetet och bevakaren av det heta arbetet försäkrat sig om att de säkerhetsåtgärder som fastställts i hetarbetstillståndet vidtagits. I hetarbetstillståndet ska fastställas beviljaren av hetarbetstillståndet, personer som utför det heta arbetet samt personer som bevakar det heta arbetet.

Beviljaren av hetarbetstillståndet ska utfärda tillståndet i minst fyra exemplar varav ett tillställs försäkringstagaren. Före det heta arbetet påbörjas ska beviljaren av hetarbetstillståndet ge ett exemplar till personen som utför det heta arbetet, ett exemplar till personen som ansvarar för bevakningen under det heta arbetet och ett exemplar till personen som ansvarar för bevakningen efter det heta arbetet. Säkerhetsåtgärderna som fastställts i hetarbetstillståndet ska delges alla personer som utför och bevakar det heta arbetet.

Beviljare av hetarbetstillstånd ska ha ett giltigt hetarbetscertifikat för tak- och vattenisoleringsbranschen. Hetarbetstillstånd får beviljas av person som anges i försäkringstagarens hetarbetsplan och som på basis av sin erfarenhet och kännedom om arbetsobjektet har de bästa förutsättningarna att upptäcka och bedöma riskerna det heta arbetet inom tak- och vattenisoleringsbranschen orsakar samt utgående från dessa risker fastställa nödvändiga säkerhetsåtgärder.

Om försäkringstagaren inte har ovan nämnda förutsättningar att fungera som beviljare av hetarbetstillstånd kan tillståndet beviljas av en expert som försäkringstagaren utsett eller person som anges i entreprenörens hetarbetsplan.

Vid heta arbeten inom tak- och vattenisoleringsbranschen kan den som utför det heta arbetet inte vara beviljare av hetarbetstillståndet. Ett undantag är dock kortvarigt underhålls- eller reparationsarbete förutsatt att konstruktioner som ska isoleras och konstruktioner i närheten av dessa är obrännbara och inte ger upphov till ihåligheter. Då kan personen som utför det heta arbetet bevilja ett hetarbetstillstånd till sig själv när personen utgående från utredningen och bedömningen av riskerna konstaterat att det heta arbetet kan utföras på ett säkert sätt.

Hetarbetstillstånd får endast beviljas för en viss tid. Tillståndet är hetarbetsplatsspecifikt och endast de heta arbeten som anges i hetarbetstillståndet är tillåtna. Om omständigheterna på hetarbetsplatsen ändrar under hetarbetstillståndets giltighetstid ska beviljaren av tillståndet uppdatera hetarbetstillståndet så att det motsvarar de nya omständigheterna.

B. Val av arbetsmetod

Det heta arbetet ska ersättas med en arbetsmetod som inte orsakar brandrisk när konstruktionerna som ska isoleras är brännbara och ger upphov till ihåligheter och när dessa konstruktioner och ihåligheter inte kan inspekteras och bevakas.

Vattenisolering får inte fästas på plåtar eller metallkonstruktioner genom att hetta upp stället där isoleringen ska fästas.

Öppen låga eller het luft får inte användas i närheten av hål eller genomförning i konstruktion och inte heller i närheten av ställen där vågrät och lodrät konstruktion möts så att lågan eller den heta luften kan tränga in i konstruktionen.

C. Säkerhetsåtgärder på hetarbetsplats för tak- och vattenisoleringsarbeten

På hetarbetsplatsen ska vidtas de säkerhetsåtgärder som fastställts utgående från utredningen och bedömningen av riskerna det heta arbetet orsakar, dock minst följande åtgärder:

- Brännbart material som inte hör till arbetet ska avlägsnas från hetarbetsplatsen.
- Brännbart material som inte kan avlägsnas ska skyddas med en obrännbar och tät skyddsfilt.
- Öppningar i konstruktioner ska täckas med skyddsfilt och springorna ska tätas om låga, stänk eller gnistor kan spridas till konstruktionerna via dem.
- Brandvarnare och släckningssystem vars utlösning grundar sig på rökdetektorer ska vid behov, för att hindra fellarm, fränkopplas på det område dit os kan sprida sig till följd av det heta arbeten och påkopplas igen genast när det är möjligt.
- Sprinkleranordningen fränkopplas inte, utan sprinklermunstycken skyddas med ett tillfälligt skydd som avlägsnas omedelbart efter det heta arbetet.
- Hetarbetsplatsen ska förses med släcknings- och röjningsutrustning enligt punkt D samt med skyddsmaterial.

D. Släcknings- och röjningsutrustning samt skyddsmaterial

Beviljaren av hetarbetstillstånd bestämmer den släckningsutrustning som behövs på hetarbetsplats för tak- och vattenisoleringsarbete utgående från utredningen och bedömningen av riskerna det heta arbetet orsakar. Släckningsutrustningen ska dock bestå av minst två handbrandsläckare av effektklass 43A 183BC. Av dessa kan den ena släckaren ersättas med en brandslang med tryck eller två handbrandsläckare av effektklass 27A 144BC.

Släckningsutrustningen ska finnas på hetarbetsplatsen under det heta arbetet och under efterbevakningen av det heta arbetet.

På hetarbetsplats för tak- och vattenisoleringsarbete ska finnas obrännbart skyddsmaterial och röjningsutrustning med vilken man vid brand kan göra ett hål i konstruktionen för släckning.

E. Bevakning av heta arbeten i tak- och vattenisoleringsbranschen

Nödvändig hetarbetsbevakning ska fastställas utgående från utredningen och bedömningen av vilka risker det heta arbetet på taket orsakar.

Under det heta arbetet och därefter ska alltid användas hetarbetsbevakare när konstruktioner som ska isoleras eller konstruktioner i närheten av dessa är brännbara eller ger upphov till ihåligheter.

Hetarbetsbevakaren ska hålla hetarbetsplatsen, omgivningen och de underliggande konstruktionerna under ständig uppsikt. Vid behov ska flera hetarbetsbevakare utses. Hetarbetsbevakningen ska ske under hela arbetet, även under pauser. Efter det heta arbetet ska efterbevakningen ske enligt hetarbetstillståndet, dock under minst en timme.

Hetarbetsbevakaren måste vara medveten om de risker det heta arbetet orsakar, veta hur man slår larm och kunna använda primärsläckningsutrustningen. Vid behov ska hetarbetsbevakaren avbryta det heta arbetet.

8.4.5 Förhindrande av anlagd brand

Om man inte förhindrat att obehöriga har tillträde till lastbryggor och att varorna på lastbryggor kan antändas, får brännbart material inte förvaras på lastbryggorna.

Brännbart material och avfallsbehållare som förvaras utomhus ska placeras så att elden inte kan sprida sig till byggnaden i fall materialet eller behållarna fattar eld.

Avfallsbehållare, avfallstak och annat brännbart material som finns på byggnadens utomhusområden ska placeras så att elden inte kan sprida sig till byggnaden. Att en brand sprids till byggnaden kan förhindras genom brandsäkra konstruktioner och genom att placera brännbart material tillräckligt långt från vägen med beaktande av konstruktionerna och andra omständigheter.

Avfall kan också förvaras inne i byggnaden i låst avfallsrum.

Alternativt kan brännbart material och avfall förvaras i ett låst förvaringsutrymme som skyddats mot intrång från utomstående. Då ska de skyddande konstruktionerna i förvaringsutrymmet vara sådana att det är omöjligt att antända brännbart material eller avfall efter arbetstid utan att söndra konstruktioner.

Vindar, källare och andra gemensamma lokaliteter i byggnaden ska låsas så att obehöriga inte har tillträde till dessa lokaliteter.

8.4.6 Installation, inspektion och placering av elektriska anordningar

Elektriska anordningar och installationer ska uppfylla kraven i elsäkerhetsföreskrifterna och vara gjorda enligt tillverkarens installationsanvisningar.

De periodiska inspektionerna av elektriska installationer ska utföras enligt elsäkerhetsföreskrifterna med 10 års mellanrum beroende på vilken storlek objektets huvudsäkring har samt användningssätt.

Speciell uppmärksamhet ska fästas vid placeringen av för kortvarigt bruk ämnade lampor vars ytor blir heta (t.ex. halogenlampor). Sådana lampor ska förses med en fot som hindrar dem från att falla och själva lampdelen ska förses med ett skydd som förhindrar att eldfarligt material kommer för nära den heta ytan.

Man ska försäkra sig om att elektriska anordningar kyls ner tillräckligt under alla årstider och i alla belastningssituationer. Om det inte finns tillräckligt med information om hur stor belastning anordningarna tål, ska deras temperatur övervakas med mätningar (t.ex. termografi) och vid ombyggnadsarbeten ska man direkt efter ibruktagningen följa med hur temperaturerna utvecklas.

Ansamling av material ska förhindras med lämpligt skydd eller ytor ska rengöras regelbundet så att isolerande och/eller brännbart material (t.ex. trä- eller pappersdamm) som lösgörs i processen och samlas på ytan av elektrisk anordning inte leder till att anordningen överhettas.

8.4.7 Värmeproduktionsanläggningars säkerhet

Vid installation, underhåll och användning av värmeanläggningar, industriugnar och rökkanaler ska man iaktta i installations- och bruksanvisningarna samt i brandföreskrifterna angivna anvisningar om säkerhetsavstånd, brandisolering, elsäkerhet, underhåll och rengöring.

8.4.8 Förvaring av arbetsmaskin som drivs med förbränningsmotor

Arbetsmaskin som drivs med förbränningsmotor kan förvaras

- i för fordon avsett separat garage eller i reparationsverkstad
- utomhus på minst 8 meters avstånd från byggnad
- i produktions- eller lagerbyggnad när lokaliteten där fordonet förvaras är brandsektionerat från andra lokaliteter
- utomhus på under 8 meters avstånd från byggnad när yttervägg och takfot har brandsektionerats.

Brandsektionering i yttervägg och takfot ska utföras på plats där arbetsmaskin förvaras samt 4 meter i sidoriktning från förvaringsplatsens båda ändor.

8.4.9 Tillverkning, användning, transport och lagring av farliga ämnen

Vid tillverkning, användning, lagring och transport av brännbara vätskor, kemikalier och gaser ska man iaktta de lagar som stipulerats därom samt de bestämmelser och anvisningar som getts med stöd av dessa lagar.

Tillstånd och anmälningar som hänför sig till hantering och lagring av dessa ämnen ska alltid vara uppdaterade. Anvisningar om hur eld- och explosionsfarliga ämnen ska användas, lagras och förstöras på ett säkert sätt ska ges till personalen samtidigt som man ska övervaka att anvisningarna iakttas. Explosions-skyddshandlingar (ATEX) ska uppgöras om kemikalier eller andra ämnen kan ge upphov till explosionsfarliga luftblandningar.

Myndighetsbestämmelser och anvisningar som ska iakttas är t.ex.

- handels- och industriministeriets beslut om brännbara vätskor
- flytgasförordningen
- kemikalielagen och -förordningen
- förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier
- skyddsinformationsblad över ämnen och förpackningspåskrifter.

8.4.10 Byggnads-, reparations- och installationsarbeten

På byggnads-, reparations- och installationsarbetsplatser ska brandsäkerheten övervakas särskilt noggrant. På arbetsplatserna ska man iaktta försäkringsbolagets säkerhetsföreskrift för bygg-, installations- och reparationsarbeten B10.

8.5 Avvärjning av läckageskador

8.5.1 Förvaring av lös egendom

Egendom som lätt skadas vid läckagen ska placeras på minst 10 centimeters höjd från golvytan.

Egendom som lätt skadas är t.ex. elektroniska anordningar inklusive ledningar samt omsättningstillgångar.

8.5.2 Installation och underhåll av manövrerings- och processapparat samt rör

Installation av anslutningar, rörkopplingar och behållare till manövrerings- och processapparat ska ske enligt tillverkarens eller importörens samt myndigheternas bestämmelser och anvisningar.

Maskiner och apparater ska underhållas och användas enligt tillverkarens eller importörens anvisningar. Apparater och behållare ska inspekteras periodiskt enligt myndigheternas inspektionskrav och upptäckta fel ska repareras omedelbart.

Inspektioner som myndighetsbestämmelserna kräver är t.ex. inspektion av tryckkärl och oljetankar.

8.5.3 Skydd mot frysning

Ledningar och rör i byggnad ska skötas noggrant och skyddas mot förfrysning. Ledningar och rör och till dem anslutna apparater ska tömmas på vatten om byggnaden under den kalla årstiden lämnas utan tillräcklig värme eller övervakning.

Värmen i en byggnad är otillräcklig om inomhustemperaturen är avsevärt lägre än den normala rumstemperaturen.

8.6 Avvärjning av brottsskador

8.6.1 Skyddande av egendom i lokaliteter som används av försäkringstagaren

Vid mekaniskt skyddande, låsning och förvaring av nycklar som gäller lokalitet som stadigvarande används av försäkringstagaren och även till tillämpliga delar andra förvaringsutrymmen ska skyddsåtgärder i tabellen Krav på mekaniskt inbrottsskydd vidtas när lokaliteten är stängd.

Kraven på låsning som anges i tabellen ska uppfyllas så att de inte förhindrar en trygg evakuering.

Man kan från fall till fall avvika från anvisningarna om det är fråga om en inkvarterings- eller möteslokalitet eller annat objekt som medför en hög personrisk och där kravet på mekanisk säkerhetslåsning inte kan uppfyllas på ett heltäckande sätt utan att person-säkerheten äventyras. Då kan objektets låsningskrav uppfyllas genom att kombinera mekanisk låsning och automatisk säkerhetsteknik i enlighet med försäkringsbolagets tekniska brottsskyddsanvisningar. Metoden och åtgärderna ska avtalas med en expert från försäkringsbolaget.

Exaktare definitioner på skydds krav och exempel på åtgärder finns i de tekniska anvisningarna. Tekniska anvisningar får du på LokalTapiolas kontor eller på webbsidan lahitapiola.fi/yritysiasiakkaat. Om en högre mekanisk skyddsnivå inte krävs i försäkringsbrevet måste det mekaniska inbrottsskyddet på förvaringsplatsen för försäkrad egendom åtminstone uppfylla kraven på mekanisk skyddsnivå 1 i tabellen nedan.

Krav på mekaniskt inbrottsskydd

	Nivå på säkerhetsföreskrift		
	1	2	3
Konstruktioner (väggar, golv, tak)			
Konstruktionerna ska till hållbarhet och byggnadssätt vara sådana att inbrott är omöjligt utan att konstruktionerna söndras med hjälp av verktyg. Konstruktionerna får inte vara sådana att de kan lösgöras från utsidan utan att de söndras.	x	x	x
Mellanväggskonstruktion ska sträcka sig från golv till tak. Översidan av undertak kan alternativt skyddas med mekaniskt med stålgaller.	x	x	x
Lätta konstruktioner såsom mellanväggar av gipsskivor och lättgrusblock ska förstärkas från förvaringslokalitetens sida.		x	
Lätta konstruktioner såsom mellanväggar av gipsskivor och lättgrusblock ska förstärkas från båda sidor av förvaringslokaliteten.			x
Fönster, glaskonstruktioner och öppningar			
Glasrutor i fönster ska fästas och fönster stängas så att de inte kan lösgöras eller öppnas från utsidan utan att de söndras.	x	x	x
Med undantag av fönster i fasad på byggnadens yttervägg ska fönster, fönsterväggar och skjutbara fönsterväggar samt takfönster vara av stöttåligt glas eller så ska de skyddas. Säkerhetskravet gäller inte fönster eller öppning som befinner sig på minst 4 meters höjd från markytan eller annan yta som man kan stå på.		x	
Fönster, fönsterväggar och skjutbara fönsterväggar samt takfönster ska vara av inbrottssäkert glas eller så ska de skyddas. Säkerhetskravet gäller inte fönster eller öppningar som befinner sig på minst 4 meters höjd från markytan eller annan yta som man kan stå på.			x
Skydd för skyltfönster ska vara lika brett som fönstret och det ska sträcka sig upp till minst 2 meters höjd från markytan eller annan yta som man kan stå på. Om fönstret skyddas mekaniskt ska hålen i skyddskonstruktionen vara av sådan storlek att föremål inte kan transporteras genom skyddskonstruktionen utan att konstruktionen söndras.			x
Övriga öppningar såsom rökventilations- och luftintagsöppningar ska skyddas med ett fast eller låsbart stålgaller.	x	x	x
Dörrar, gångjärn och karmar			
Karmen ska vara kilad mot konstruktionen och glasrutor i dörrar ska fästas så att de inte kan lösgöras från utsidan utan att de söndras.	x	x	x
Ofalsade metall dörrar och alla trädörrar ska förses med ett brytskydd vid brukslåset.	x	x	x
Dörrarna ska vara försedda med stift vid gångjärnen om gångjärnen kan tas isär från utsidan.	x	x	x
Glas i dörrar ska vara krossäkra eller så ska de skyddas.		x	
Om fönster och glas i dörrar i fasaden och fönsteröppningar i takskjutportar och vikportar övervakas med hjälp av ett godkänt inbrottslarm behöver glas i dörrar i fasaden eller fönsteröppningar i takskjutportar och vikportar inte skyddas mekaniskt.		x	
Glas i dörrar ska vara inbrottssäkra eller så ska de skyddas.			x
Låsning			
Vid låsning av dörr med brukslås ska låset vara minst av klass 3 och säkerhetslås ska vara minst av klass 5.	x	x	x
Vid låsning av dörr med hänglås ska hänglåsen och beslagen på utsidan vara minst av klass 4 och på insidan minst av klass 3. Vid låsning med hänglås ska man använda godkända beslag.	x	x	x
När ingen vistas i lokalen ska låsen vara i baklås och snabbregel på pardörr låst.	x	x	x
Dörrar med glasruta ska låsas med bruks- och säkerhetslås, avståndet mellan låsen ska vara minst 40 cm.	x	x	x
Gånghalva i pardörrar låses som enkeldörrar. Passiv dörrhalva tillsluts med snabbregel som låses med ett hänglås av minst klass 2 eller på annat sätt som hindrar snabbregelns funktion. Pardörrar kan också låsas med en stålbom låst med hänglås eller med två hänglås.	x	x	x
Parsvängdörrar ska låsas med två lås.	x	x	x
Öppningsbara stålgaller och rulljalusi ska låsas med två hänglås.	x	x	x
Fönsterlös dörr ska låsas med brukslås.	x		
Fönsterlös dörr ska låsas med bruks- och säkerhetslås, avståndet mellan låsen ska vara minst 40 cm.		x	x
Takskjutportar, vikportar och skjutdörrar ska vid sidan av standardlåsnings i första hand låsas på insidan av dörren (t.ex. regel) med ett hänglås. Regeln och hänglåset ska vara på motsatta sidor av dörren.	x	x	
Takskjutportar, vikportar och skjutdörrar ska i första hand låsas på insidan av dörren med två hänglås.			x
Skjutbara glasväggar och glasskjutdörrar ska låsas med minst ett lås.	x		
Skjutbara glasväggar och glasskjutdörrar ska låsas med två lås.		x	x

8.6.2 Skyddande av egendom på varierande platser

8.6.2.1 Egendom i främmande lokalitet

Försäkrad egendom på varierande platser eller t.ex. i en underleverantörs lokaler kan förvaras normalt i en låst lokal i bygganden som används, t.ex. i industrihall, affärsbyggnad, kontorsbyggnad eller bostadsbyggnad. Vid valet av förvaringsplats för egendomen och bedömningen av om det mekaniska inbrotts-skyddet är tillräckligt ska man beakta förvaringsplat-sens läge och egendomens värde samt hur attraktiv egendomen är. Det mekaniska inbrotts-skyddet på förvaringsplatsen ska vara minst nivå 1.

8.6.2.2 Egendom i byggnader på byggplatser och lagercontainers

Försäkrad egendom på bygg- och installationsplatser eller motsvarande platser där det inte finns lokalite-ter i normalt bruk ska förvaras i robust lagerutrymme med hållbara konstruktioner eller i byggnad som är inbrotts-skyddad enligt nedan. När inbrotts-skyddet i arbetsobjektet som är under uppbyggnad uppfyller den slutliga skyddsnivån i skyddsplanen kan försäkrad egendom även förvaras i låsta lokaler i objekt som inbrotts-skyddats på detta vis.

Dörrar i byggnader på byggplats ska låsas på något av följande sätt:

- brukslås av klass 3 och säkerhetslås av klass 5, avståndet mellan låsen ska vara minst 40 cm
- två hänglås inklusive beslag av klass 3, avståndet mellan låsen ska vara minst 40 cm
- stålbo som låst med hänglås inklusive beslag av klass 4.

Ofalsade metall dörrar och alla trädörrar ska vara försedda med ett enhetligt brytskydd vid bruks- och säkerhetslåsen. Hänglåsbeslagen ska vara sådana att bygel inte kan kapas. I träkonstruktion ska stålbo- men fästas med bultar genom konstruktionen så att bommen inte kan lösas utan att konstruktionen söndras.

Dessutom ska alla fönster och öppningar i förvarings- lokalitet skyddas

- med stål-galler
- med stål-nät
- på annat sätt som ger motsvarande inbrotts-skydd.

8.6.2.3 Egendom i lagercontainer utomhus

Tak-, dörr- och väggkonstruktioner i lagercontai- ners ska vara av stålplåt eller av sådant material att inbrott är möjligt endast genom att konstruktionerna söndras med hjälp av verktyg.

Förutom standardlåsning ska dörren till containern låsas med ett hänglås av minst klass 4 och med hänglåsbeslag av motsvarande klass som är avsedda för låsning av containers. Hänglåsbeslagen ska vara sådana att bygel inte kan kapas.

Dörrar och öppningar ska skyddas med stål-nät eller -galler.

8.6.2.4 Egendom i fordon eller släpvagn

Då försäkrad egendom finns i fordon eller släpvagn utanför arbetstid ska skydds-metoderna i tabellen nedan, Egendom i fordon eller släpvagn, iakttas.

Egendom i fordon eller släpvagn

	Primär skyddsmetod	Sekundär skyddsmetod
1. Fordon (t.ex. servicefordon) eller fordon med påkopplad släpvagn	• fordonet och släpvagnen ska förvaras i en låst byggnad eller • den försäkrade lösa egendomen ska flyttas till en låst byggnad	• fordonet ska förses med startspärr och inbrottslarm som Finansbranschens Centralförbund godkänt • brotts-skyddsutrustningen ska vara kopplad till funktionerna och styrhyt- ten och dörrarna till lastutrymmet ska vara låsta
2. Släpvagn eller lastutrymme med kåpa Släpvagnens eller lastutrymmets • kåpa ska vara av metall eller hållbart glasfiber som inte kan brytas upp utan verktyg • kåpan ska låsas fast i fordonet eller släpvagnen med ett godkänt hänglås av klass 3 eller annan motsvarande låsanordning	• att släpvagnen kopplas till annat dragfordon ska förhindras med en an- ordning som lämpar sig för ändamålet eller så ska • släpvagnen kopplas till fordon försett med startspärr med en anordning som lämpar sig för ändamålet. Lätt släpvagn ska förvaras i låst lokalitet.	Om lätt släpvagn inte kan förvaras i låst lokalitet kan den förvaras • fastlåst i dragkrok på fordon försett med startspärr eller • fäst i en hållbar fast konstruktion med en minst 10 millimeter tjock ythärdad stål-kedja eller -vajer och godkänt hänglås av klass 3
3. Öppet flak eller släpvagn utan kåpa	• egendom ska fästas i släpvagnen eller flakkonstruktionen med en minst 10 millimeter tjock ythärdad stål-kedja eller -vajer och godkänt hänglås av klass 3. Släpvagnen ska kopplas på sätt som anges ovan i punkt 2. Fordonet ska vara försett med startspärr.	

Varor ska övertäckas eller placeras i fordon eller släpvagn så att varorna inte kan ses utifrån.

Med startspärr avses anordning som förhindrar att fordonet körs eller att motorn startas. Som startspärr godkänns anordning som är fast installerad i fordonet samt en löstagbar mekanisk anordning som förhindrar att fordonet körs eller startas. Installation och påkoppling av anordning ska ske enligt tillverkarens anvisningar.

Försäkringstagaren är skyldig att se till att anordningarna fungerar.

Anordningar som förhindrar att släpvagn kopplas till eller loss är t.ex. lås för kulkopplingar, dragöglor, dragkrokar och dragstänger.

8.6.2.5 Egendom på annan plats än i en låst lokalitet

Egendom fäst vid fast konstruktion

Om annat inte antecknats i försäkringsbrevet ska föremål som befinner sig utomhus eller på annan plats än låst lokalitet, t.ex. arbetsmaskiner, verktyg och övrig egendom fästas i en hållbar fast konstruktion

- med en ythärdad kedja eller vajer av stål som låsts med ett godkänt hänglås av klass 3. Kedjans eller vajerns materialstyrka ska vara minst 10 mm.
- på minst 3 meters höjd från marken eller annan yta som man kan stå på så att föremålet inte kan lösgöras utan ställning eller verktyg
- på annat sätt som avtalats separat med en expert från försäkringsbolaget.

Exempel på specialskydd:

- Stöldskyddet i en motordriven personlyft kan ordnas genom att i stället för fastlåsningskedja låsa personlyften i arbetsläge enligt tillverkarens anvisningar så att lyften inte kan sättas i transportläge utan att lyften söndras.
- Förvaringslådor eller -containers för verktyg vilka lätt kan flyttas kan skyddas genom att lyfta upp dem högt ovanför arbetsplatsen i kroken på en kran. Då måste man säkerställa att människor inte är i fara om lådan eventuellt faller ner.

Tunga motorredskap med låsbar styrhytt behöver inte fästas på ovan nämnda sätt men styrhytten ska hållas låst och nycklarna får inte lämnas i fordonet.

Om en tung arbetsmaskin kopplats till eller lastats på ett fordon eller på en släpvagn som är kopplad till fordonet ska fordonet i fråga vara försett med en startspärr som godkänts av Finansbranschens Centralförbund. Arbetsmaskin eller släpvagn som kopplats till dragfordonet ska dessutom låsas fast i dragkroken på dragfordonet. Startspärren ska vara påkopplad när fordonet lämnas utan övervakning. Styrhytten och dörrarna till lastutrymmet i transportfordonet ska då hållas låsta och nycklarna får inte lämnas i fordonet.

Egendom som förvaras i inhägnad

Om det har avtalats då försäkringen tecknades och antecknats i försäkringsbrevet att egendom i inhägnad är försäkrad, ska inhägnadens konstruktion och låsning verkställas och egendomen placeras i inhägnaden så att det inte är möjligt att stjäla egendom utan att inhägnaden söndras.

Som försäkringsbar egendom i inhägnad godkänns sådan egendom som kan förvaras utomhus och som är så stor att det inte är möjligt eller funktionellt att förvara egendomen inomhus. I inhägnad får inte förvaras liten och lätt förflyttad egendom som till enhetspriset är värdefullt även om egendomen lämpar sig för bruk och förvaring utomhus. Sådan egendom är t.ex. verktyg och små arbetsmaskiner.

Konstruktiva krav på inhägnad

- Stängslet kan vara ett kraftigt stängsel av ståltrådsnät (maskstorlek högst 50 mm) eller annat stängsel som ger motsvarande skydd.
- Det får inte finnas öppningar i stängslet.
- Stängslet ska sträcka sig runt området som skyddas.
- Stängslet ska vara minst 2 meter högt.
- Avståndet från markytan till stängslets nedre del får vara högst 10 cm.
- Portar ska låsas med säkerhetslås eller hänglås av klass 4.
- Det inhägnade området ska belysas så att intrång på området kan upptäckas.

8.6.2.6 Skyddande av värdefull egendom

A. Användning av kassaapparater och kassaskåp samt brandsäkra skåp

Kassaapparater och -skrin ska vara öppna när försäkringslokalen är stängd.

Brandsäkert skåp för förvaring av dokument eller annat förvaringsskåp som inte klassificerats eller testats mot inbrott ger inte det i försäkringsvillkoren krävda inbrottskyddet för penningbelopp som överskrider 2 000 euro.

Ersättning på basis av försäkring mot egendomsbrott när försäkringsbeloppet överstiger 2 000 euro kräver att pengarna och värdepappren förvaras i ett klassificerat värdeskåp (kassaskåp).

Krävd nivå på inbrottslarmsystem

Systemet ska planeras och förverkligas enligt försäkringsbolagets gällande tekniska anvisningar. För planeringen och installeringen av inbrottslarmsystemet ska man anlita ett pålitlig och professionellt företag inom branschen.

	Nivå 2	Nivå 3
Övervakning		
Dörrkontakter i alla entrédörrar som leder till verksamhetsstället.	x	
Dörrkontakter i alla dörrar som leder till verksamhetsstället.		x
Rörelsedetektorer i alla rum där värdefull egendom förvaras samt i korridorerna.	x	x
Objektspecifikt larm för värdeskåp (t.ex. för kassaskåp).	(x)	
Glasskrokningsdetektorer.		x
Larmning		
Larmsändare eller alternativ larmning med kommunikationslänk som använder radiofrekvens.	x	
Övervakad kommunikationslänk eller alternativt dubblerad kommunikationslänk för larmöverföring.		x
Larmmottagning		
Larmet ska gå till ett bevakningsföretag eller polisen.	x	x
Om det inte finns ett bevakningsföretag på orten kan larmet även gå till annan plats med kontinuerlig jour eller till minst tre telefoner som huvudsakligen har jour.	x	
Om det inte finns bevakningsföretag på orten ska man avtala separat med en representant för försäkringsbolaget om vem som mottar larmet.		x
Objektet ska dessutom vara försett med lokalt larm.	x	x

Dörrarna till brandsäkert skåp eller kassaskåp och kassavalv ska vara låsta när försäkringslokalen är stängd och nycklarna eller sifferkombinationen till låset får inte förvaras i försäkringslokalen.

Nyckeln eller sifferkombinationen får endast överlåtas till en utsedd person mot kvittering. Brandsäkert skåp eller kassaskåp som godkänts för förvaring av pengar ska fästas i byggnadens konstruktioner enligt tillverkarens anvisningar.

Klassificeringen enligt värdeskåpets standard beskrivs i kassaskåpets testcertifikat som fås av försäljaren eller tillverkaren och klassen finns även märkt i skylten på insidan av dörren till värdeskåpet.

B. Rånskydd vid transport

Personer som transporterar värdefull egendom ska vara

- fast anställda av försäkringstagaren
- myndiga
- pålitliga
- lämpliga för uppgiften och
- utbildade för uppgiften.

Transporten kan även utföras av personer som är anställda av ett företag som bedriver professionell värdetransportverksamhet. Transporten ska ske med en bil som lämpar sig för uppgiften alltid när det är möjligt och ändamålsenligt med beaktande av omständigheterna.

Vid transporten ska användas ett sådant transportmedel som förhindrar att man från utsidan kan dra slutsatser om innehållet. Om pengar från flera verksamhetsställen transporteras på samma gång och pengarna lämnas i bilen vid uppehåll

- ska fordonet vara försett med startspärr
- ska pengarna förvaras i ett av försäkringsbolaget godkänt värdeskåp som är låst och fast monterad i fordonet och
- ska fordonet låsas under uppehållet eller så ska transporten utföras av två personer varav den ena vaktar pengarna under uppehållet.

8.6.3 Förvaring av nycklar

Nycklarna ska förvaras omsorgsfullt i enlighet med försäkringsbolagets gällande tekniska anvisningar. Nycklarna får inte märkas så att man kan lista ut vart de går. I nyckelskåp som är infällda i ytterväggen får man endast förvara separata nycklar som går till dörrar i el- och teleutrymmen och dylika tekniska utrymmen. Huvudnyckeln får aldrig förvaras i sådana nyckelskåp.

Om nyckeln försvinner eller om en utomstående olovligt kommer åt nyckeln ska man omedelbart utreda om nyckeln kan missbrukas. Om omedelbar fara hotar ska man vidta åtgärder för att avvärja ytterligare skador.

8.6.4 Nivåkrav på inbrottslarmsystem, användning och underhåll

Förvaringsplatser för pengar och värdepapper ska vid sidan av i villkoren fastställt kassaskåp utrustas med ett inbrottslarmsystem av minst nivå 2 när det försäkrade penningbeloppet är 10 000–30 000 euro. Om försäkringsbeloppet är högre än 30 000 euro måste inbrottslarmsystemet vara av nivå 3.

Inbrottslarmsystem som krävs i säkerhetsföreskriften ska hållas funktionsdugligt. Systemet ska vara påkopplat när ingen befinner sig i försäkringslokalen.

Med att hålla systemet funktionsdugligt avses förutom tekniskt underhåll och tester bl.a. att alla lokaliteter som man bestämt att ska ha övervakning fortsättningsvis övervakas efter t.ex. eventuella förändringar i lokaliteten. Ändring av larmning eller larmmottagning som avtalats vid tidpunkten systemet godkändes ska omedelbart anmälas till försäkringsbolaget. Om inbrottslarmanläggning som krävs för beviljande av försäkring inte varit funktionsdugligt eller påkopplat när inbrott inträffat, kan ersättningen minskas om det faktum att anläggningen inte varit funktionsdugligt inverkat på skadans uppkomst eller omfattning. Dessa bestämmelser gäller till tillämplbara delar även larmanläggning som installerats på gårdsplan, i fordon eller i båt.

Centrala begrepp i anslutning till inbrottslarmsystem som nämns i säkerhetsföreskriften:

- Inbrottslarmsystem är ett larmsystem som upptäcker intrång i övervakad lokalitet eller på övervakat område och larmar en på förhand bestämd mottagare.
- En dörrkontakt ger larm om dörren öppnas när larmsystemet är påkopplat.
- En rörelsedetektor upptäcker rörelse i lokaliteten och larmar därom.
- Ett objektspecifikt larm larmar om objektet (t.ex. kassaskåp) som larmet övervakar flyttas eller skadas.
- En glaskrossningsdetektor larmar om ett fönster som detektorn övervakar söndras.
- Ett lokalt larm, t.ex. en högljudd siren, ger lokalt larm när inbrottslarmsystemet larmar.
- En larmsändare skickar larm via en fast telefonanslutning till valda telefonnummer, t.ex. till en larmcentral.
- En kommunikationslänk med radiofrekvens skickar larm trådlöst via en radiofrekvens (t.ex. GSM-nätet) till valda telefonnummer, t.ex. till en larmcentral.
- En övervakad kommunikationslänk övervakar konstant att förbindelsen fungerar. Systemet larmar om förbindelsen bryts, t.ex. om en ledning kapas.

Med dubblerad larmförbindelse avses ett system med två anordningar som använder olika förbindelser.

Den ena anordningen är i allmänhet en larmsändare som anslutits till telefonnätet och den andra ett GSM-modem. Anordningarna ska dessutom vara kopplade till varandra så att de kan kontinuerligt övervaka den andra anordningens status.

8.7 Avvärjning av bräckageskador

8.7.1 Användning och underhåll av maskiner och apparater

Maskiner och apparater ska underhållas och användas enligt tillverkarens eller importörens anvisningar. Underhållsåtgärderna ska bokföras.

Ventilationsgaller och kylflänsar till elmotorer ska hållas rena för att förhindra överhettning.

8.7.2 Säkerhet vid lyftarbeten och flyttningar

Vid lyftarbeten och flyttningar ska man iaktta Statsrådets förordning om säkerhet vid byggarbeten (205/2009). Särskild uppmärksamhet ska fästas vid bestämmelserna i kapitel 5 i förordningen vilka gäller

- lyft- och flyttanordningars skick och placering
- belastningen av lyftanordningar och lyftredskap
- lyft och uppgörning av lyftarbetsplan.

Lastens vikt och tyngdpunkt ska kontrolleras före lyft och flytt och lasten ska fästas omsorgsfullt och tillbörligt med hjälp av de fästpunkter som finns i lasten (länkar och öglor etc.).

Enligt förordningen ska en separat lyftarbetsplan uppgöras för svåra lyftarbeten. Med svåra lyftarbeten avses t.ex. lyft av speciellt tung eller stora last i svåra omständigheter, andra lyft som kräver särskild planering samt när last lyfts samtidigt med fler än en kran.

8.7.3 Inspektion, underhåll och övervakning av kylanläggningar

Vad gäller kylanläggningar så ska de bestämmelser som anges i lagar och förordningar iakttagas. I förordningarna finns bestämmelser som gäller skyldighet att inspektera kylanläggning, utrustning för att följa med och spara uppgifter om temperaturen, anvisningar och underhåll samt skyldighet att utrusta kylanläggningar som innehåller en stor mängd kylmedel med ett läckagedetektorsystem.

Om försäkringsbeloppet i frys- och kylvaruförsäkring överstiger 10 000 euro ska frysar och kylar utrustas med ett temperaturlarmsystem som skickar larm till en plats med kontinuerlig jour, t.ex. ett bevakningsföretag, ifall personalen inte finns på plats. Larmmottagaren ska vidta på förhand avtalade åtgärder för att förhindra skada. Larmanläggningens funktionsduglighet ska kontrolleras minst en gång på 6 månader.

Sådana lagar och förordningar som innehåller bestämmelser gällande inspektion och service av kylanläggningar samt installation av läckagedetektorer för kylanläggningar är t.ex. Statsrådets förordning 1187/5.12.2001 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 samt Förordningen om djupfrysade livsmedel och i denna nämnda lagar och förordningar.

8.8 Säkerhetskopiering och lagring av data och filer

All data i datasystemen ska säkerhetskopieras med en s.k. fullständig säkerhetskopiering minst en gång i veckan och program som kan säkerhetskopieras ska alltid säkerhetskopieras efter förändringar. Säkerhetskopierna ska förvaras i en separat byggnad eller i ett låst datasäkerhetsskåp som ger minst 60 minuters skydd mot eventuella brandskador.

8.9 Avvärjning av skador i lokaliteter som inte används

Om verksamheten avbryts för en längre tid än ett normalt underhållsstopp eller om verksamheten upphör ska man sörja för att de i denna säkerhetsföreskrift krävda åtgärderna och inspektionerna som hänför sig till brandbekämpning, brottsbekämpning och bekämpning av läckageskador vidtas enligt kraven.

Särskilt ska man sörja för att

- skicket på till fastigheten hörande gårdsplan, byggnad och egendom i byggnaden kontrolleras minst en gång i veckan
- upptäckta fel och skador repareras och att spår efter vandalism avlägsnas snarast möjligt
- automatiskt brandlarmssystem, automatisk släckanläggning, inbrottslarmsystem och övriga motsvarande säkerhets- och övervakningssystem fungerar
- systemen testats och underhållits enligt service- och underhållsprogrammen
- elektriciteten till lokaliteterna brutits från elcentralen med undantag av elektriciteten som behövs för underhållet av fastigheten och utomhusbelysningen
- förfrysning av bruksvatten- och värmeledningar förhindrats och att vattentillförseln till vattenkällor i fastighetens brutits med undantag av de vattenkällor som uppvärmningssystemet använder
- gasrör är utan tryck och att rören för brännbara vätskor tömts och att alla stoppventiler stängts.

8.10 Övriga säkerhetsföreskrifter och tekniska anvisningar som ska iakttas

- Säkerhetsföreskrift för bygg-, montage- och reparationsarbeten B10
- Anvisningar för tekniskt genomförande av mekaniskt inbrottsskydd
- Nyckelsäkerhet
- Inbrottslarmsystem och -tjänster
- Förvaring av värdefull egendom

Säkerhetsföreskrifter och tekniska anvisningar finns att få på webbplatsen lokaltapiola.fi och på LokalTapiolas kontor.

Information om säkerhetsutrustning som Finans Finland godkänt får du av LokalTapiolas representanter eller på Finans Finlands webbplats www.finanssiala.fi.

Försäkringarna beviljas av dessa ömsesidiga försäkringsbolag (FO-nummer) som hör till LokalTapiolagruppen:

LähiTapiola **Etelä** (0139557-7) | LähiTapiola **Etelä-Pohjanmaa** (0178281-7) | LokalTapiola **Huvudstadsregionen** -
LähiTapiola Pääkaupunkiseutu (2647339-1) | LähiTapiola **Itä** (2246442-0) | LähiTapiola **Kaakkois-Suomi**
(0225907-5) | LähiTapiola **Kainuu-Koillismaa** (0210339-6) | LähiTapiola **Keski-Suomi** (0208463-1) | LähiTapiola
Lappi (0277001-7) | LähiTapiola **Loimi-Häme** (0134859-4) | LähiTapiola **Länsi-Suomi** (0134099-8) | LähiTapiola
Pirkanmaa (0205843-3) | LähiTapiola **Pohjoinen** (2235550-7) | LähiTapiola **Savo** (1759597-9) | LähiTapiola
Savo-Karjala (0218612-8) | LokalTapiola **Sydkusten** - LähiTapiola Etelärannikko (0135987-5) | LähiTapiola
Uusimaa (0224469-0) | LähiTapiola **Varsinais-Suomi** (0204067-1) | LähiTapiola **Vellamo** (0282283-3) |
LokalTapiola **Österbotten** - LähiTapiola Pohjanmaa (0180953-0) |
LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag (0211034-2)

Bolagens kontaktuppgifter finns på adress www.lokaltapiola.fi.

